

MAGYAR RÓNA

Mezőgazdasági és közgazdasági szaklap. — A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kecskemét, Rákóczi-út 17-19. I. em.
Telefon: 104

Fő- és felelős szerkesztő:
DR. GESZTELYI NAGY LÁSZLÓ
Főmunkatársak:
KEMENY SZILÁRD és SZABÓ LAJOS.

Előfizetési díj egész évre 5 P
fél évre 2 P 50 f.

Őszi gondok, őszi reménységek.

A legjobb akarattal sem lehet mondani azt, hogy az utóbbi hónapok alatt a legcsekélyebb javulás is állott volna be a gazdaközönség helyzetében. Az értékesítés bajai s a hiteldrágaság tovább tartanak, dacára, hogy a Nemzeti Bank fél százalékkal lejjebb szállította kamatlábát, mely azonban igen kis mértékben érezteti hatását a vidéki pénzüpiacokon. Most van az utolsó adónegyed, amikor az eddigi még valahogy prolongált adókat most már végérvényesen be kell fizetni. Jönnek a téli beszerzések, amelyek nemcsak a munkásságra nézve gondterhes idő, hanem még a gazdaközönségnek is. Iliába a kormány és a gazdatársadalmi érdekképviseleti szervek munkája, a javulás jelei nem igen mutatkoznak. Még mindig a tárgyalások és a memorandumok idejét éljük, ahelyett, hogy leülnénk és elővennők a kérdéseket jelentőség szerint és komolyan hozzáfognánk azok megoldásához, úgy azonban, hogy fel ne álljunk, míg a legfontosabb kérdéseket véglegesen meg nem oldottuk. Eszmék, tervek, tömegével kavarnak a levegőben anélkül, hogy valamelyiknek is kézzelfogható eredménye lenne. Itt-ott betöm egy-egy rést a kormány gazdasági politikája, az OMGE, vagy a mezőgazdasági kamarák egyéni akciója, de a bajok lényegükben nem igen változnak, a helyzet nem igen javul.

Úgy szeret pedig a gazdaközönség bízni és reménykedni. Hiszen ősszel is azzal a reménnyel veti el a magot, hogy abból tavasszal kalász, élet lesz. Épen azért bízik és remél a gazdaközönség abban az irányban is, hogy a sok tárgyalás megoldást, eredményt hoz.

A gazdaközönség nem áll tétlenül ez eredmények vártában. Dolgozik, végzi munkáját és igyekszik biztosítani maga és családja számára, a téli gondterhes időkre is a megélhetést. A munkásság is dolgozik ott, ahol módja és alkalma van. Várja egy nagyobb szabású munka megindítását, amely neki is nyugodt téli megélhetést biztosítana. Mi hiszünk, hogy ez meg is fog jönni. Mert a vezető körök soha még ilyen komolyan nem foglalkoztak ezekkel a kérdésekkel. Nem érezték felelősségük súlyát még olyan mértékben, mint az ma rájuk nehezedik. A program kész. Csak a kivitel elől kell elhárítani minden akadályt és akkor az eredmények nem fognak elmaradni.

A gazdaközönségre és munkásságra nézve is a tél jórészben az erőgyűjtés ideje, az önképzés, a szervezés alkalma. Most indulnak meg a mezőgazdasági kamarák téli előadásai is, amelyekre minél nagyobb számban kell megjelenniök a gazdáknak és munkásoknak. Hiszen minden előadás alkalom

Mauthner magvak a legjobbak!

Fennáll 55 év óta

MAUTHNER ÖDÖN

Magtermelő és Magkoreskedelmi R.-t. Központ: Rottenbiller-utca 33. Budapest. Fiókküzet: Kossuth Lajos-utca 4. szám.

Legkiválóbb minőségű gazdasági magvak. Legkitűnőbb fűmagvak és fűmagkeverékek állandó rétek (kaszálók), legelők és kerti pázsit létesítésére. Fajtiszta, legmagasabb csiraképességű konyhakerti és virágmagvak. Diszesen kiállított új képes

írójegyzék továbbá rózsa, növények, virággumók diszes új árjegyzéke ingyen és bérmentve.

Sürgőnycim: Mauthnerék.

Telefon: J. 463—65.

arra, hogy olyan fegyverekkel vétezzük fel magunkat, amelyek igénybevételével a nehéz harcot jobban meg tudjuk harcolni. Most forrnak kamaránknál is azok a munkakezdések, munkaelindítások, melyek a tavasz folyamán a jövő esztendő javára meg fognak indulni. Tervet, eszmét, hozzászólást, javaslatot és munkavállalást kérünk az egész kamara gazdaközönségétől, hogy velük együtt, közös erővel a legnagyobb nehézséget is át tudjuk hidalni.

A külföldön soha nem látott gazdasági bajok mutatkoznak. Az amerikai gazdasági élet megrendült azért, hogy annak romjaiból ott is és Európában is egészséges, reális alapokra felépített gazdasági élet épüljön fel. S bár a környező államok még mindig fojtogatnak bennünket, de épen a legutóbbi időben nyitak meg terményeink számára olyan piacok, amelyek szabad utat engednek kifelé, felesleges terményeink számára. A pénzügyi feszültség elmúlt. A jegybankok egymásután szállítják le a kamatlábat, amely ugyan még nem elég s amelyet rövidesen újabb leszállításnak kell követnie.

Így vegyül az őszi gondok felhőjébe az őszi reménységek sugara, amely mindinkább erősödve, hitet, további kitartást, erőt és munkakészséget ad mindnyájunk számára, hogy a jobb jövőendő már ne csak reménység, hanem reális valóság legyen.

(—gnl—)

Kamaránk Értesítője.

Meghívó.

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara a gyenge minőségű homok- és futóhomoktalajok termőképességének fokozására irányuló teendők megtárgyalása végett, az ország ez irányú legkiválóbb szak tekintélyeinek közreműködésével, *folyó évi december hó 18-án délelőtt 10 órakor, Budapesten, Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye székházának nagytermében* (Budapest, IV., Városház-utca)

HOMOKI NAGYGYŰLÉST RENDEZ,

amelyre az érdeklődő homoki gazdaközönséget van szerencsénk tisztelettel meghívni.

A homoki nagygyűlés tárgysorozatát, amely a Kamarának a homokterületek megjavítása érdekében eddig kifejtett munkáját és a jövőben megvalósítandó munkaprogrammot ismerteti, legközelebb fogjuk a gazdaközönség tudomására adni.

Felkérjük az Alföld homoki gazdaközönségét, hogy nagygyűlésünkön minél nagyobb számban megjelenni szíveskedjék.

Tahy István

növénytermelési szakosztályi elnök.

vitéz Purgly Emil

elnök.

dr. Gesztelyi Nagy László
igazgató.

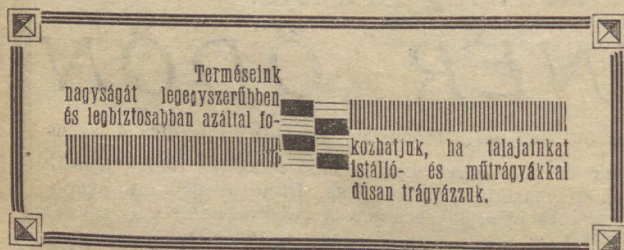
Az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatóválasztmányi ülése.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara október 24-én tartotta első őszi igazgatóválasztmányi ülését *Hoyos Miksa* gfóf elnökletével, a választmányi tagok élénk érdeklődése mellett.

Gróf *Hoyos Miksa* elnöki megnyitójában rámutatott arra, hogy mezőgazdaságunk ma kétségtelenül olyan sorsdöntő órákat él, amikor minden erő összefogására, a lelki és fizikai energiák latbavetésére van szükség. Az Országos Mezőgazdasági Kamara ekképen fogta fel hivatását, amikor az elmúlt hónapokban minden lehető alkalmat felhasznált arra, hogy a helyzetet feltáró munkálataival, javaslataival és szakértekezleteivel minél hatékonyabban alátámassza és elősegítse a földművelésügyi Kormány építőmunkáját.

Koós Mihály igazgató jelentést tett a Kamarának vámrevíziós tárgyalásairól, amik oda tendálnak, hogy azokra a cikkekre nézve követel-jünk behozatali vámmérséklekeket, amely cikkek a mezőgazdasági termelésnek szükségleteit és a falusi lakosság életszükségleteit fedezik. Javaslataira egyhangúlag kimondotta a Kamara, hogy ámbár súlyt helyez a jogbiztonságra minden vonatkozásban, de a jogügyletek írásba foglalásáról szóló törvényjavaslatot a mai rendkívül súlyos gazdasági viszonyok között nem tartja időszerűnek s követeli a napirendről való levételét.

Dr. Marschall Ferenc h. igazgató részletes jelentést tett a mezőgazdasági hitelélet terén észlelhető jelenségekről és a Kamara ide vonatkozólag tett előterjesztéseiről. Részletesen ismertette a hitel-krisis átmeneti enyhítése érdekében a kormányzat elé terjesztett kamarai javaslatokat, hangsúlyozván annak szükségességét, hogy a nemzetközi pénzpiacon jelentkező nehézségek belső nehézsé-

gekkel ne fokoztassanak és hogy a hitelkrízis enyhüléséig a mezőgazdaságnak szükséges és lehető átmeneti segítséget megadjuk.

Az előterjesztés nyomán széleskörű vita indult meg, amelyben *dr. Schandl* Károly, *dr. Kégl* János, *Eszenyi* Jenő és *dr. Rác* Lajos hozzájárulva a Kamara javaslataihoz, a különböző mezőgazdasági akcióhitelek egységesítését, a mezőgazdasági altruista hitelintézetek kamatmérséklő tevékenységének kiszélesítését, a vidéki hitelintézetek fuziójának gyorsabb ütemben való végrehajtását és a mezőgazdaságból kikerülő tőkéknek elsősorban a mezőgazdaság saját hitelszervezeteihez való irányítását követelték.

Igazgatóválasztmányi gyűlésünk.

Kamaránk folyó évi október hó 22-én délelőtt, a Kamara hivatalos helyiségében, a választmányi tagok igen élénk érdeklődése mellett, igazgatóválasztmányi gyűlést tartott, amelyen vitéz *Purgly* Emil, kamarai elnök széles látókörre valló és mindenre kiterjedő megnyitójában vázolta a mai nehéz mezőgazdasági és közgazdasági helyzetet. A válság legfőbb oka — szerinte — abban keresendő, hogy amidőn a lezajlott világháború eredményeképpen az Osztrák—Magyar Monarchia megszűnt, az azt alkotó két állam különválása folytán Magyarország addigi fogyasztóközönségének mintegy kétharmadrészét elveszítette és a bennünk körülvevő, ellenséges indulatú, úgynevezett utódállamok ellenünk irányuló külpolitikája folytán az elvesztett fogyasztópiacok helyett újabb kiviteli piacokat szerezni nem tudtunk. E külpolitikai okokból állott elő a mai nehéz helyzet, amely belpolitikai és közgazdasági életünkre is nyomasztólag hat. Hozzájárult ehhez a nagy amerikai verseny is, ami kihat nemcsak Magyarországra, hanem az egész világra és ami ellen a mezőgazdasági exportállamok csakis egymással szövetkezve védekezhetnének sikeresen. Ausztriával, amely kimondottan ipari állam, hiába szövetkeznénk, annál kevésbbé, mert az önellátás elve alapján jelenleg az osztrák gazdák is mezőgazdasági termelésük kiterjesztése útján igyekeznek önmagukon könnyíteni. A válság másik oka gyanánt a drága vasúti tarifát és a helytelen vasúti menetrendet jelölte meg, ami a csatlakozási állomások figyelembe vételével lényeges változtatásra szorul.

A hitelkérdéssel kapcsolatosan óva inti a gazdákat annak minenáron való igénybevételeitől, ami, szerinte, csakis akkor indokolt, ha azt a gazda újabb beruházásokra használja fel. Ezzel kapcsolatosan megemlékezett a gabonaközraktárak létesítéséről is, ami azonban szintén nagyon meggondolandó, mert e kérdésnél nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az ősszel beraktározott gabona hozzávetőleges számítással tavaszig

20—25 százalékkal megdrágul. Kitért beszédében a magyar búza, jelesen a régi, jóhírnevű tiszavideki búza standardizálásának kérdésére is, ami szerinte nem területileg, hanem kizárólag a minőség alapján volna eszközölendő. A magyar gazdának tulajdonképpen kétféle búzát kellene termelnie, egy exportképes, kiváló minőségű, kiviteli célra és egy másik, gyengébb minőségű, de bővebben termő fajtát a belfogyasztás céljaira.

Végül megemlékezett beszédében a malomiparról is, ami a búzatermeléssel elválaszthatatlanul össze van forva és épen ezért ott is nagyobb gondot kellene fordítani a kiörlések okszerű keresztülvitelére. Beszéde végén kitartásra és bizalomra buzdította a gazdaközönséget, ami egyik legfőbb biztosíték a kibontakozás kérdésének megoldására.

Gesztesy Nagy László dr. igazgató a Kamara munkálkodásáról összeállított jelentésében többek között megemlékezett a mezőgazdasági kamarák anyagi helyzetének közeli javulásáról, továbbá a Kamara mintagyümölcsösében létesített kertmunkásképző iskola, valamint az ugyanott létesített öntöztető berendezés működéséről, a Kamara növényvédelmi akciójáról, a Talajtani Intézet és a Bakteriológiai Intézet tevékenységéről és a tanyakérdés előbbrevitele érdekében legutóbb elért eredményekről.

Szabó Lajos főtitkár a Kamara növénytermelési munkájáról, Kemény Szilárd főtitkár pedig a Kamara állattenyésztési működéséről tett jelentést. Ezzel kapcsolatban Kiss Ferenc választmányi tag a legelőjavítás, Medveczky Károly pedig a kender-, mák- és dohánytermelés kérdésének nagyobb arányú felkarolását javasolták.

Lecsapolási értekezlet Kunszentmiklóson és Fülöpszálláson.

A Pestmegyei Dunavölgy Lecsapoló és Öntöző Társulat munkája a befejezéshez közeledik. Az érdekelt gazdaközönség azonban ma még nem látván az eredményeket olyan mértékben, mint amelyeket eddig hozott áldozatáért elvárhatna, ideges hangulatban tárgyalja azokat a nagymértékű megterheléseket, amelyeket a mai nehéz gazdasági viszonyok között fizetni egyenesen lehetetlen. Ezzel kapcsolatban nagyon sok téves és hamis jelszó került a közvéleménybe, amelyek egészen ferde irányba terelték az érdekeltség hangulatát. Kamaránk igazgatója két ízben járta már be ezeket a területeket és legutóbbi útja alkalmával a gazdaközönség azt a kérést terjesztette hozzá, hogy egyrészt járjunk közbe a lecsapoló társulat miniszteri biztosánál arra vonatkozólag, hogy ő egyes területeket személyesen járjon be, másrészt, hogy az érdekelteket hívjuk össze barátságos beszélgetésre, ahol a miniszteri biztos, mint a lecsapolási munkának legfőbb irányítója, tájé-

koztassa az érdekelteket az ügy állásáról s hallgassa meg a panaszokat s azokon igyekezzék, amennyiben lehet, segíteni s egyúttal adjon tájékoztatást arra nézve is, hogyan alakul a megterheltség attól az időtől kezdve, amikor nemcsak a kamatot, de a tőkét is törleszteni kell.

Ez az értekezlet folyó hó 4-én délelőtt volt Kunszentmiklóson az érdekelt községek vezetőinek, kiküldötteinek, a járás főszolgabírójának és Kamaránk igazgatójának részvételével. Rohringer Sándor, a társulat miniszteri biztosa tájékoztatta az érdekelteket az ügy mostani állásáról, hangsúlyozta, hogy már eddig is többet tett, mint amennyire a társulat magát kötelezte. Tovább azonban már nem mehet, mert nem akar újabb megterhelhetetést zúdítni a gazdaközönségre.

A tájékoztató előadás után az egyes érdekelt községek képviselői (Gyón, Ócsa, Dunavecse, Alsónémedi, Dömsöd, stb.), majd a járás főszolgabírója szólalt fel s köszönte meg a miniszteri biztos lejárását és előadását, aki az elhangzott jogos kívánságoknak a lehetőség szerinti honorálását helyezte kilátásba. Majd Kamaránk igazgatója tájékoztatta az érdekelteket Kamaránk ez irányban eddig végzett munkájáról, hangsúlyozva, hogy a jövőben még nagyobb erővel igyekezik eljárni a kormánynál, hogy a társulati érdekeltég terhein minél nagyobb mértékben csökkentsenek.

Délután Fülöpszálláson jött össze az érdekeltég, ahol a községek képviselőin kívül a kiskőrösi járási főszolgabírája és Váry Albert, a kerület országgyűlési képviselője is megjelent. Itt Rohringer miniszteri biztos tájékoztató előadása után Soltszentimre, Izsák, Szabadszállás, stb. községek képviselői szólaltak fel, majd a főszolgabíró és a képviselő. S a határozat az lett, hogy az egész dunavölgyi társulati érdekeltég a közgazdatiság, a Mezőgazdasági Kamara, továbbá a képviselők bevonásával a megszerkesztett memorandumot a kormány elé juttatja, amelyben az érdekeltég kívánni fogja, hogy az eddig fizetett kamat mérsékeltsék, a tőketörlesztés csak a munkálatok befejezése után 3—5 évvel kezdődjék, amikor már valamennyire hasznát látja a munkának az érdekeltég. Ezenkívül a törlesztés ne 15, hanem legalább 40 évig történjék, hogy

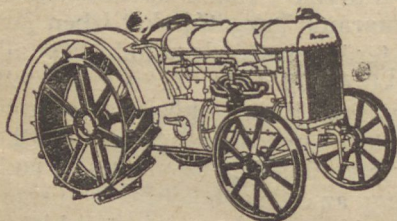
hosszabb időre oszolván el a teher, könnyebben legyen az kibírható. Szó volt arról is, hogy ez a társulat is közérdekű társulatnak minősíthetse, hogy ez is élvezhesse a maximális megterhelés előnyeit. A fenntartási költségeket azután az érdekeltég már nyugodtan elbírná.

Ilyen irányban indul meg tehát az újabb erőfeszítés, amelynek remélhetőleg meg is lesz a kívánt eredménye.

A csongrádi m. kir. téli gazdasági iskola évről ünnepélye. A csongrádi m. kir. téli gazdasági iskola október hó 13-án tartotta meg kiállítással egybekötött évről ünnepélyét, amely alkalommal első ízben bocsátotta ki az iskola végzett növendékeit, akiket aranykalászos gazdákká avattak. A kiállítást Székács Elemér gazdasági főtanácsos nyitotta meg, aki kérte a gazdákat, irassák be fiaikat minél számosabban az iskolába, ahol annyi hasznos és szép tudományt sajátíthatnak el. A bizonyítványok, aranykalászos jelvények és jutalmak kiosztása után a tanulók terményeiből Orosz Gyula tanár által ízlésesen összeállított kiállításnak dr. vitéz Baskay Gyula uradalmi tisztartó előnkölésével működő bírálóbizottsága a kiállítókat a Csongrád város, Csongrádi Gazdasági Egyesület, Duna—Tisza—közti Mezőgazdasági Kamara, Csongrádi Hangya Szövetkezet, csongrádi takarékpénztárak és malomipari részvénytársaságok, műtrágyagyárak és magánosok által ajánlott gazdasági gépekkel, dísz tárgyakkal, műtrágyával és könyvekkel jutalmazta. Az ünnepséget követő ebédre táviratilag üdvözölték Mayer János földművelésügyi minisztert.

Október havi helyzetjelentés Kamaránk területéről.

Októberben az időjárás általában száraz jellegű és csak a hó végén volt két napig tartó kiadós országos esőzés és utána ismét enyhe idő; jelentékeny fagy október végéig nem volt. Az októberi időjárás kedvező volt a gazdasági munkára, a tengeri-törést, tengeriszár-behordást és elhelyezést zavartalanul, jól lehetett végezni, a lucerna és egyéb takarmánynövények utolsó hozamát is jól lehet használni. A repének úgy a kiserése, mint a szállítása szárazon, jó utakon volt végezhető. Egyedül a szántásra és vetésre volt helyenként az időjárás hátrányos és késleltető. Most is beigazolódott a tarlószántás nagy haszna, mert ott, ahol megcsinálták, jól ment a vetőszántás. Rovarkárok és növényi betegségek nagyobb mérvben sehol sem fordultak elő. Helyenként a bagolyféle álcája, a csikóshátú búzálegy, drótféreg, fekete tücsök léptek fel kisebb mennyiségben, azonban lényeges kártétel eddig sehol sem észlelhető. A kukoricamoly ez évben nem tett kárt. A szárazság, amint említettük, a vetést hátráltatta, sok helyen a szántás göröngyös maradt, az elvetett mag hiányosan kelt ki, azonban a hóvégi kiadós esőzés és az azt követő enyhe időjárás nagyon sokat javított, úgy, hogy már október végéig

VECSEY JENŐ

okleveles gépészmérnök

Kecskemét, Bethlen-körút 16. — Telefon: 249.

Autorizált Ford képviselet a Duna—Tisza-közén Fordson traktorra, Ford autókra a legcélszerűbb beszerzési forrás, mert központi fekvésénél fogva, legjobban tudja a gépek karbantartását biztosítani. Fordson traktor és Ford autó alkatrészek, műszaki cikkek állandóan raktáron tartatnak.

vel is általánosságban mindenütt kielégítő volt a vetések állása; a november hóban tovább tartó enyhe időjárás fejlődésüket és bokrosodásukat még inkább elősegíti. Az állategészségügy általában kielégítő volt, szórványosan előforduló sertésveszén kívül egy helyen volt száj- és körömfájás nagyobb mértékben. Az állattenyésztés fejlődése a ki nem elégtő értékesítési viszonyok miatt megakadt. A legelők még október hóban is eltartották a kijáró állatokat és ez által a különben is kielégítő takarmánykészletek még inkább biztosítják a kitelelést. A szüret Kamaránk területén október hóban mindenütt befejeztetett. Az eredmény, — előző jelentésünknek megfelelően, — átlagban közepes, a minőség kiváló. Az időjárás felette kedvezett a szőlő értékesítésének is és helyenként, ahol megfelelő piac és kereskedelem állott rendelkezésre, a termésnek 20—25 %-át mint gyümölcsöt értékesíthették. A paprikaszedés is befejezést nyert, az októberi időjárás lehetővé tette, hogy négyszer, sőt ötödször is megszédjék, ami lényegesen emelte a termés mennyiségét. Október elején még elegendő a munkaalakalom, a hó vége felé csökken, egyes helyeken teljesen megszűnik a napszámos-munka. A rossz pénzviszonyok e téren is éreztetik hatásukat, kisebb birtokosok kényszerűségből nem fogadnak napszámost és maguk végzik munkájukat úgy, ahogy lehet. Sok az eladó föld, kevés a vevő, ennél fogva helyenként jelentékenyen esett a földek ára. A pénzügyi viszonyokat változatlanul magas, 16—18 százalékig menő kamat, nagy pénzkereslet adóra és egyéb hiányok fedezésére, hiteli megszorítás, törlesztésre való kötelezés, stb. jellemzik. A gabonaárak a tőzsde, egyéb mezőgazdasági termények árai pedig nagyobbbrészt a budapesti árak szerint alakulnak. Minden olcsó, azonban a bor kivételével mindenben van kereslet. A ló és sovány sertés ára némileg javult, a baromfiárak általában kielégítőek. Az értékesítés nehézségeit tetézi, hogy gazdánk nem tudja mit termeljenek. Az ipari növények termelésénél a túltermelésről tartanak, a paprikatermelés jövedelmessége nagyon hanyatlott, a vereshagyma ára annyira süllyedt, hogy a termelők a hagymaföldekért fizetett magas bérek mellett nem kapják meg munkájuk ellenértékét; a szőlő, mindenféle gyümölcs, uborka és egyéb zöldségfélék ára is alacsony, ezek termelése sem hozta meg a várt hasznot.

Növénytermelés.

Rovatvezető: Szabó Lajos kamarai főtitkár.

Második homoki nagygyűlésünk.

A Mezőgazdasági Kamara a gyenge minőségű homok- és futóhomok-területek termőképességének fokozására irányuló teendők megbeszélése végett 1927. április 24-én, Kecskeméten, tartotta meg első homoki nagygyűlését. A nagygyűlésen az ország legkiválóbb szaktekintélyei ismertették azokat a teendőket, amelyek által a homoktalajok a gazdasági kultúrába iktathatók. A nagygyűlésen tárgyaltakat a Kamara átvitte a köztudatba és lelkes munkássággal az elmúlt két esztendő alatt nagyjelentőségű eredményeket ért el. Felkeltette nemcsak a homok gazdaközönségének érdeklődését, hanem az illetékes hatósági ténnyezők figyelmét is arra, hogy a homoktalajok meghódítása és gazdaságos kihasználása érdekében áldozatok hozásával is támogatni kell a homokvidéket, ha azt akarjuk, hogy ott magasabb mezőgazdasági kultúrát érjünk el.

A Kamara növénytermelési osztályának ez irányban kifejtett tevékenysége napról-napra nagyobb érdeklődést keltett a homoki gazdaközönségben és ma már az Alföld homoktalajain nagyjelentőségű talajjavítási munkálatok folynak.

A homoktalajok feljavítása iránt mindinkább mutakozó nagy érdeklődés arra készítette a Kamarát, hogy egy újabb, nagy homoki gyűlést hívjon össze, ahol beszámoljon az eddig végzett munkálatok eredményéről és megtárgyalja a homok feljavításának újabb kérdéseit, hogy céltudatos, tervszerű irányokat jelöljön meg, amelyeken azután a homok gazdaközönsége tovább tud haladni boldogulása felé.

Második homoki nagygyűlésünket 1929. december 18-án, (szerda) délelőtt 10 órakor tartjuk meg Budapesten, Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye dísztermében (Budapest, IV, Városház-utca), amelyen úgy a legkiválóbb szakemberek, mint a gyakorlati gazdák tartják meg előadásait és hozzászólásait.

Már most előre közöljük homoki nagygyűlésünk idejét gazdaközönségünkkel és felkérjük, hogy azon minél nagyobb számban megjelenni szíveskedjenek, hogy ez országos jelentőségű kérdés megvitatása, a céltudatos és gyakorlati eredményeket felmutató munka programjának megállapítása által a kormány-körök figyelmét is minél nagyobb mértékben rátereljük az Alföld egyik legsürgősebb problémájára.

A részletes programot rövid időn belül a gazdasági egyesületek, gazdakörök, mezőgazdasági bizottságok útján fogjuk a homok gazdaközönségével közölni.

Homoki nagygyűlésünk nagy fontosságára, amidőn még egyszer felhívjuk a Kamara homoki gazdaközönségének figyelmét, hiszük és reméljük, hogy e nagyszabású munkához lelkesedéssel csatlakozik a gazdaközönség hozzánk és minél nagyobb számban fog megjelenni és hozzászólásával, tapasztalatainak közlésével segítségünkre lesz terveink megvalósításában.

Nagy célokat csak összetartással és közös munkával érhetünk el.

Sz. L.

Pillangós virágú takarmány-növények termesztése.

A pillangós virágú takarmány-növények a homoktalajok feljavítása szempontjából a legnagyobb jelentőségűek. E növények ugyanis nagy mennyiségű és kiváló minőségű takarmányt adnak, azonkívül a talajt nitrogénben gazdagítják, gyökér-részüket, tarló-részüket és lepergett leveleik elkorhadásával szaporítják a talaj televény tartalmát s ezáltal elősegítik a talaj vízfelfogó képességét. Zártságuknál fogva nem engedik kiszáradni a talajt, elnyomják a gyomokat és az utánuk kö-

vetkező gabonának ez által kiváló előveteményül szolgálnak.

A pillangós takarmány-növények termesztésével tehát megjavítjuk a talajunkat s így termesztésük főleg ott bír nagy jelentőséggel, ahol nem tudunk kellő mértékben istállótrágyázni.

A pillangósok nagytömegű takarmányt adnak, ami az állattartás szempontjából is felette fontos. Jobban tarthatjuk jószágainkat s így ezek értéke is növekedik. A jobbtartás következménye lesz a nagyobb mennyiségű trágyatermelés s ha több trágyánk van, adhatunk abból már az elhanyagolt homoknak is.

A pillangós takarmány-növények termelését főleg azért üzték kevesen a homoktalajokon, mert a magja nagyon drága volt s a kisgazdaközönség nem tudta beszerezni és nem is ismerte a termesztési eljárásokat. A Kamara növénytermelési osztálya nagy propagandát fejtett ki ezek érdekében a gazdaközönség körében és megnyerte bizalmát s ennek következménye lett az, hogy ma már a Kamara nagyterjedésű homokterületein nagy mennyiségben termeli a gazdaközönség a pillangós takarmány-növényeket. Ezt pedig úgy tudtuk elérni, hogy a földművelési kormánytól kieszköztük, hogy a 100 kat. holdon aluli kisgazdák kedvezményes árban kaptak vetőmagot. Ez akciót tovább folytatjuk. A földművelésügyi kormány is belátta ennek nagy jelentőségét és sietett a kisgazdaközönség támogatására s kérelmünkre kilátásba helyezte, hogy a jövő év tavaszán is nyújt kedvezményt a kisgazdaközönségnek a pillangós takarmány-növények vetőmagja beszerzésére.

Nagytömegű takarmányt azonban a kiélt, elsoványodott homoktalajokon csak akkor érhetünk el, ha istállótrágya hiányában műtrágyákkal pótoljuk a táplálékanyag-hiányt. Minthogy homoktalajaink általában foszfor- és nitrogén-szegények, szükséges, hogy elsősorban ezt a tápláló anyagot pótoljuk. Ott, ahol még kálihiány van, a káliról is gondoskodnunk kell.

Nagy általánosságban egy kat. holdra szükséges 120—150 kgr. szuperfoszfát, 60—80 kgr. mésznitrogén és 60 kgr. kálisó, ott pedig, ahol a talaj mészszegény, vagy hideg, nedves, savanyodásra hajlamos, vagy savanyú, adjunk 100 kgr. rheániafoszfátot, 60—80 kgr. mésznitrogént, ahol még kálihiány is van, az előbb említett műtrágyák mellé még adjunk 60 kgr. 40 százalékos kálisót. Ily műtrágya adagolással azután biztosíthatunk nagymennyiségű és jóminőségű takarmány-hozamot.

Igaz, hogy a mai alacsony gabonaárak mellett a gazdaközönség a műtrágya használatát lényegesen lecsökkentette, ez azonban nem helyes, mert ez által lényegesen kevesebb termést is fogunk elérni, mert a gyenge talaj a műtrágyák nélkül nem adhat kellő hozamot. A gazdaközönség

panasza általános, hogy a műtrágyagyárak nem szállítják le a műtrágya árát, pedig a műtrágya árának arányban kellene lennie a gabonaárakkal, hogy a gazda a műtrágya használata által megfelelő jövedelmet is biztosíthasson magának.

Ez irányban több oldalról panaszok érkeztek a Kamarához és a Kamara október 22-én tartott igazgatóválasztmányi gyűlésén részletesen foglalkozott a panaszokkal és kérvényben fordult a földművelésügyi Kormányhoz, őszintén feltárva a gazdaközönség elkeseredését s kérte, hogy minden erejével hasson oda, hogy a műtrágyagyárak az árakat szállítsák le s hozzák arányba azt a gabonaárakkal. Azonkívül felkérte a földművelésügyi Kormányt arra is, hogy a Magyar Államvasutak igazgatóságánál eszközölje ki, hogy a műtrágyát az eddiginél olcsóbb díjtétel mellett szállítsa. A Kamara igazgatóválasztmánya átíratban fordult az Országos Mezőgazdasági Kamarához, valamint a Társ kamarákhoz és az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóságához is, hogy a gazdák érdekében hasonló irányú felterjesztést tegyenek a földművelésügyi Kormányhoz.

Hisszük, mert ismerjük a földművelésügyi Miniszternek a gazdaközönség érdekében mindenkor kifejtett jóindulatú pártfogását, hogy kérelmünk nem lesz eredménytelen.

A gazdaközönség nyugodtan várja a földművelésügyi Kormány intézkedését és most a téli időben foglalkozzék a tavaszi vetőtervek okszerű elkészítésével s a homoktalajokon minél nagyobb mérvben kapcsolja be a pillangós takarmány-növények termelését.

Mihelyt a földművelésügyi Minisztérium kedvezményes rendeletét megkapjuk, azonnal értesítjük a gazdaközönséget, hogy rendelkezését a Kamarához idejében beküldhesse, hogy a pillangós takarmány-vetőmagvak szállítását annak idejében megkezdhessek.

Nehéz gazdasági időköt élünk, de ne engedjük, hogy az elkeseredés vegyen rajtunk erőt s ennek következtében elhanyagoljuk a talajmunkákat, hanem használjunk fel mindent, amit az újabb kor vívmánya nyújt, hogy okszerű munkával, megválogatott növények termelésével a legmagasabb terméshozamot érjük el, mert bármily nehéz is a gazdasági helyzet, mégis csak akkor termelünk olcsóbban, ha minél nagyobb a terméshozamunk.

Sz. L.

A trágyázás tízparancsolata.

1. Trágyázd szántóföldjeidet és rétjeidet, mivel minden termés a talaj tápanyagait apasztja és mivel azok a talajban nincsenek kimeríthetetlen mennyiségben.

2. Gondozd istállótrágyádat, készíts jó istállótrágyatelepet, a trágyát öntözd és tipord meg,

hogy minél tartalmasabb és hatékonyabb trágyát vihess ki szántóföldjeidre.

3. Ne engedd ki a trágyalevet az udvarról az utcára, készíts trágyalégödröt. Ne engedd, hogy az istálló padlója igma be a trágyalevet és mérgezze kutad vizét. Ha próbát tettél a trágyalé-öntözéssel és megláttad annak kitünő hatását, úgy, he fogod látni, hogy mily nagy pazarlás az, ha a trágyalevet nem fogod fel az utolsó cseppig.

4. Készíts komposzttelepet udvarod sarkában és hordd be abba a fa levelét, a konyhai hulladékot, utcai söpredéket és kezeld azt rendszeresen, akkor meg fogod látni, hogy: „A jó komposzttelep a gazda takarékperselye.”

5. Egészsítsd ki természetes trágyáidat műtrágyákkal, mivel a gazdaságból eladott gabonával, hússal, tejjel, földednek tápanyagai megfogytokoznak és azokat kizárólag istállótrágyával pótolni nem tudod, csak műtrágyákkal.

6. Ne trágyázd földjeidet egyoldalúan csak műtrágyával, mivel azok nem pótolják teljesen az istállótrágyát.

7. Szánts le az istállótrágyádat a kihordás után azonnal, különben ennek legértékesebb tápanyaga: a nitrogén elillan és kárbavész. A műtrágyát azonban csak sekélyen szánts le, vagy fogasold be, mert a mélyre leszántott műtrágyának kevesebb a hatása.

8. Trágyázd meg rétjeidet és legelőidet is, mert a fű nem nő a levegőből és ne felejtse el, hogy „a rét a szántóföld anyja.”

9. Szerezd be a műtrágyát idejében, mert ha azokat későn alkalmazod, úgy nem kapsz tőlük olyan hatást, mint ha kora ősszel, vagy kora tavasszal alkalmaznád. Műtrágyát csak megbízható kereskedőtől végy, vagy jobb, ha a gyártól közvetlenül vásárolod.

10. Tégy először a műtrágyákkal próbát kicsinyben. Ne ítéld egy év után elsielve a műtrágya esetleges eredménytelenségéből, mert lehet, hogy azt helytelenül alkalmaztad és ez az oka a hatástalanságnak. Mielőtt műtrágyát használsz, olvass el egy megbízható szakkönyvet és abból tanul meg a helyes alkalmazás törvényét, mert a mű-

trágya is olyan a tudatlan gazda kezében, mint az éles kés a gyermekében. Míg az éles késsel a képzett orvos csodákat végez a beteg emberi testen, addig az avatatlan ember megvágja magát vele.

Állattenyésztés.

Rovatvezető: Kemény Szilárd főtítkár.

Szarvasmarhák törzskönyvezése Csanád-Arad-Torontál vármegyében.

A szarvasmarhatenyésztés fejlesztése érdekében kifejtett munkálkodásunkkal kapcsolatosan meg kell emlékeznünk arról a mozgalomról, amely a mi kezdeményezésünk folytán Csanád-Arad-Torontál vármegye gazdaközönsége körében már mintegy másfél évvel ezelőtt indult meg abban az irányban, hogy a vármegye területén a szarvasmarhák tejtermelésének hivatalos ellenőrzése és ennek további következményeképpen, az előírt feltételeknek megfelelő jó tejelő tehenek hivatalos törzskönyvezése céljából, a nagyobb tehenészetek bevonásával, tejtermelést ellenőrző körzetek alakíttassanak.

A Vármegyei Gazdasági Egyesület, a Vármegyei m. kir. Gazdasági Felügyelőség és a mezőhegyesi Állami Ménesbirtok igazgatóságának ez irányban kifejtett hathatós közreműködése eredményeképpen folyó évi szeptember hó 15-én sikerült Mezőhegyesen — a vármegye megfelelő anyagi támogatásával — az első ilyen tejelést ellenőrző körzetet megalakítani, amelynek kötelékébe eddigelé 17 tehenészet összesen 320 darab tehénlétszámmal lépett be, és amely körzet működését e hó folyamán már meg is kezdi.

Az alakuló gyűlésen Ráth József földbirtokos, a Csanád-Arad-Torontál vármegyei Gazdasági Egyesület alelnöke elnökölt, akinek megnyitó beszéde után Pavlicsek Adorján m. kir. gazdasági felügyelő ismertette a gyűlésen résztvevő tenyésztőkkel az ellenőrző körzet lényegét, célját és előnyeit. Többek hozzászólása után a gyűlés egyhangúlag elhatározta a körzet megalakulását, amelynek kötelékébe az egyik, 140 darab tehen-

Magyar Magtenyésztési Részvénytársaság

Budapest—Monor.

Honori Mag

Árusítja

minden hazánkban tenyésző kultúr növényvetőmagját a legtovább minőségben!

Központja: Budapest, IV., Szép utca 1. szám.
Monori Magkereskedése:
Budapest, IV., Kossuth Lajos utca 3. szám.
Magtisztító telepe: Monor.

Szerződésre

termeltet hazai viszonyainkat kedvelő magféléseket biztosított
□□ értékesítéssel. □□

Sürgőnycim: GRANARIUM.

Telefon: AUTOMATA 868—60.

ből álló tehenészetével a mezőhegyesi ménesbirtok is belépett és a birtok igazgatósága e nemes elhatározásával biztosította a megalakult körzet életképességét.

A vármegyei alispán képviselőjében a gyűlésen résztvevő dr. Nagy Gyula központi járási főszolgabíró kilátásba helyezte, hogy a vármegye a további évek során is a lehetőséghez és a szükséghez képest anyagilag is igyekezni fog a megalakult körzet életképességét és fejlődését biztosítani.

A gyűlésen Kamaránk képviselőjében Kemény Szilárd főtitkár vett részt, aki felszólalásában az e téren szerzett eddigi tapasztalatai alapján ismertette azokat az irányelveket, amelyek az ilyen körzetek létesítésénél és vezetésénél követendők.

Lovak törzskönyvezése. A m. kir. földművelésügyi Minisztérium a lótenyésztés fejlesztése, főleg pedig a lóanyag minőségi színvonalának emelése céljából körrendeletet intézett az állami Méntelep-Parancsnokságokhoz, melynek értelmében elrendelte, hogy a körzetükbe tartozó s rendszeres lótenyésztéssel foglalkozó és önként jelentkező kisdzártnak tenyészkancáállományát — hivatalos törzskönyvezés végett — osztályozzák. Az erre irányuló munkát az említett miniszteri rendelet és az Országos Törzskönyvelő Bizottság által kidolgozott szabályzat alapján a Méntelep-Parancsnokságok már meg is kezdték és a tenyészkancák osztályozását természetesen elsősorban az országnak azokon a vidékein, illetőleg azokban a népesebb városaiban fogatosították, ahol a lóállomány kellő fejlettsége a törzskönyvezést indokoltá teszi. Az ilyenformán bírálat és osztályozás alá kerülő kancák részint származásukat illetőleg, részint pedig külemi szempontból vizsgálatnak meg az erre hivatott bírálbizottság által és ennek alapján lesznek törzskönyvezés céljából lebélyegezve, állományba véve és párosítás céljából az arra legmegfelelőbbnek látszó ménekhez beosztva. — A magunk részéről örömmel üdvözljük a földművelésügyi Miniszter úrnak ezt az üdvös intézkedését s egyúttal örömmel állapítjuk meg, hogy a Miniszter úr ebben a nagyjelentőségű munkában a kerületi mezőgazdasági Kamarák közreműködésére is számot tart, aminek tagadhatatlan bizonyítéka az, hogy a lóállomány osztályozását teljesítő szakbizottságokban — egy-egy kiküldött szakértő személyében — a kerületi mezőgazdasági Kamaráknak is helyet biztosított.

Kalászosok alá ne adjunk közvetlenül istállótrágyát, de szórjunk el katasztr.

holdanként 150—180 kgr. szuperfoszfátot.

Selecta

Magtermelő Rt.
magnemesítőüzeme
TÁPIÓSZELE.
Telefon: Tápiószele 10.

Konyhakerti magvak nemesítése és szántóföldi

szaporítása! SPECIALITÁS: cukorborsók, babok.

Központ: Budapest, IV. kerület, Váci-utca 27—29. szám.

Telefon: Lipót 991—35.

Automata: 882—27.

Állategészségügy.

Rovatvezető: Dr. Buzna Dezső.

Hogyan védekezzünk a csirkék fehér-hasmenése ellen.

Állattenyésztésünk egyik ága, a baromfiteenyésztés a háború után rohamosan és örömdetes módon fejlődésnek indult. Ez állttenyésztési ágazat ujabban különösen a kisdzártnál igen nagy tért kezd hódítani; leginkább pedig kiváló teljesítményű külföldi fajták kezdenek honosodni minálunk, azzal a tervszerű irányzattal, hogy a magyar parlagi tyúk-fajta egyöntetűen megjavításék.

A hazai parlagi tyúk megjavításával és a külföldi fajták tiszta tenyésztésével állandóan évről-évre emelkedik nemzetgazdaságunk értéke és ezzel exportunk erősen növekszik.

Hazai fajbaromfiteenyésztésünk ez örömdetes fejlődését a földművelésügyi kormányzat is erősen támogatja, úgy, hogy az utóbbi években állami támogatás mellett igen sok baromfitelep létesült.

E virágzó baromfiteenyésztés fejlesztése és magasabb nivóra emelése csak akkor válik szemmeláthatólag észlelhetővé, gazdaságilag jövedelmezővé, ha baromfiállományunknak nemcsak az egészségi állapotát megvédelmezzük, hanem a fertőző betegségektől is tőlünk telhetőleg távoldartani törekszünk.

A baromfiteenyésztők előtt ismeretesek a baromfibetegségek és azok elleni védekezések, de a legújabb betegség (mely meglehetősen nagy károknak az előidézője) eredetét, kórokozóját nem igen ismerik. Azt hiszem, elég kíváncsatos dolognak látszik, ha e lap hasábjain a nagy tömegpusztításokat előidéző fertőző fehér-hasmenést és annak védekezését röviden ismertetem.

A fertőző fehér-hasmenés leginkább a csibéknek a betegsége, azért nevezik is csibék fertőző hasmenésének — de előfordulhat idősebb, felnőtt állatoknál is, ha csirke-korban fertőződtek. Okozója a *bacillus gallinarum*, vagy *pullorum*.

E betegség, ha valamely baromfiteenyésztetbe befészkelte magát, nagy veszedelmet jelent, mivel

annak kiirtása sokszor bizony csak az egész állomány kicserélésével lehetséges.

A betegség tünetei abban mutatkoznak, hogy már a kikelés után, vagy pár nappal később, bágyadságuk és teljes étvágytalanságuk mellett, a csibék a jellegzetes fehér hasmenésben szenvednek és 2—3 napi vagy 1—2 heti betegeskedésük után elhullanak. Némelykor megesik az is, hogy látszólag kigyógyulnak és mint felnőtt állatok valami ok következtében (mechanikai behatás) belső elvérzésben elpusztulnak; — ekkor a betegséget már *tyúktífusznak* nevezik.

A fertőzés leggyakrabban, azt lehet mondani mindig, úgy jön létre, hogy a ragály anyagát vagy az u. n. napos csibék hurcolják be az egészséges állományba, vagy pedig fertőzött helyről származó tenyész-tojások. A beteg csirkék befertőzik az egészséges tojásból kikelt csirkéket is és pár napon belül az állományban nagy pusztításokat, elhullásokat idézhetnek elő. A látszólag kigyógyult csirkék bacillushordozók (bacillus-gazdák) maradnak mindaddig, míg valami ok következtében el nem pusztulnak.

E betegségnél nem mindig találhatók olyan belső elváltozások, melyek jellemzők volnának a kór megállapítására. A pontos kórmegállapítás csak *laboratoriumi vizsgálattal és vérvizsgálattal** lehetséges, vagyis a baromfi fertőzőbetegségek megállapításánál bakteriológiai, laboratoriumi vizsgálatok elkerülhetetlenek.

Ezek után feltehetjük a kérdést, hogyan, mi módon történjék e fertőző betegséggel szemben a védekezés? Tekintettel arra, hogy e betegségnek mostanáig még nincs biztos gyógyszere, arra kell törekedni, hogy a betegség behurcolását megakadályozzuk és a már fertőzött állományokban a bacillushordozókat (fertőzötteket) kiselejtezzük.

Igaz ugyan, hogy steril, vagy pasztörizált tejjel egyesek próbálják e betegséget gyógyítani, de nem nagy eredménnyel. Amerikában pedig a fertőzött baromfiakat aludttejjel etetik azért, hogy a szárnyasok a fehér-hasmenésnek jobban tudjanak ellentállni.

E fertőző betegség elleni védekezésül egyedül ajánlatos és fontos az alábbi intézkedések szigorú betartása:

1. Új állományok létesítése, vagy új baromfiak, — napos csirkék, — tenyésztojások beszer-

* A csirkék fehér-hasmenésének megállapítására irányuló vérvizsgálattal Kamaránk Bakteriológiai és Diagnostikai Intézete is foglalkozik és mindenkor rendelkezésre áll a baromfitenyésztőknek.

Szerkesztő.

zése, csak fehér-hasmenéstől biztosan mentes állományból történjék.

2. Ajánlatos a vásárlandó baromfi származási helyén a baromfiak egészségi állapota felől meggyőződést szerezni és az állatoknak a *vérét valamely laboratóriumban fertőzöttség fennforgására megvizsgáltatni*.

3. A betegség jelenlétekor, vagy annak fellépésekor a betegnek látszó, szomorkodó baromfiak azonnali elkülönítése, tekintettel arra, hogy azok bacillushordozók (bacillus gazdák). A betegség továbbterjedésének megakadályozása érdekében indokolt a betegnek minél előbbi kiselejtezése és levágás útján húsrá való értékesítése, az esetleges hulláknak pedig elégetéssel való megsemmisítése.

4. Az egészségesnek látszó csirkéknek (baromfiaknak), ha csak lehetséges, több kisebb csoportokban más helyre való vitele, áthelyezése szükséges és pedig azért, hogy ha esetleg később valamely csoportban kitör a betegség, akkor csak az illető csoport van veszélyeztetve.

5. Az ismételt fertőtlenítések sűrű időközökben végrehajtandók a fertőzött baromfiak összes tartózkodási helyén, valamint a keltető-gépek alapos fertőtlenítése is szükséges, ha keltetés is történik. Az ismételt fertőtlenítés azért szükséges, mivel a betegséget előidéző kórokozó (bacillus gallinarum, v. pullorum) hosszú ideig életben marad és a járványos betegségnek e csirái állandóan fertőzést idézhetnek elő.

6. Legfontosabb teendő a fertőzött állatoknak, a bacillushordozó gazdáknak a kiselejtezése. A fertőzött állatok felismerésére legjobban bevált az *agglutinációs vérvizsgálat*, melyhez a vizsgálandó állatból 1—2 kcm. vér szükséges. A szükséges vért az állat szárnyaalján lévő főérből (véna brachiális) megszúrással vehetjük egy kis üvegcsőbe felfogva. A vérvizsgálati eredmény alapján a fertőzötteknek talált állatokat kiselejtezzük, az egészségeseket pedig erős fertőtlenítés mellett új helyre áthelyezzük. Ajánlatos az egészséges állománynak a vérért fél évenként megvizsgálni, mindaddig, míg az egész állomány vérvizsgálata negatív eredményt nem mutat.

dr. Buzna Dezső.

AZ ISTÁLLÓTRÁGYÁNAK NAGY TERMÉSEK ELÉRÉSÉRE NEM ELEGENDŐ FOSZFORSAV TARTALMÁT SZUPERFOSZFÁTTAL KELL PÓTOLNI

Fizessen elő
kamaránk hivatalos lapjára, a

„Magyar Róna“-ra

mely a legolcsóbb
szaktanácsadó minden
gazdasági kérdésben!

Tanyai Élet.

Rovatvezető: Dr. Gesztelyi Nagy László igazgató.

Postakézbesítés a tanyán.

Kamaránk már évek óta igen tevékeny működést fejt ki abban az irányban, hogy a tanyai lakosoknak a községek belterületén lakó gazdákkal szemben tapasztalható elhagyatott, nehéz helyzetén részint a szükségesnek mutató köz-igazgatási intézkedések életbeléptetésével, részint más úton-módon könnyítsen. A Kamara ebbeli tervszerű és céltudatos munkásságának napról-napra több és több tényleges eredménye kezd már mutatkozni, ami annak a jele, hogy az illetékes hivatalos körökben sikerült már felkeltenünk az érdeklődést azokkal a tarthatalan viszonyokkal szemben, amelyek között a községektől nem ritkán 25—30 km. távolságban lakó földművelő gazdák vergődnek. Egyik fájdalmas panasza a tanyai lakosoknak többek között a postai kézbesítés ügye. Hiszen számtalan olyan tanyát ismerünk, ahova a postai küldemények legjobb esetben hetenként csak egyszer jutnak el, de a téli időszakban, midőn az utak járhatatlanok, megtörténik, hogy heteken át nem kapnak postát. A Kamara ez irányban is mindent elkövet é tarthatalan helyzet javítása érdekében és ebbeli tevékenységünk eredményének tekinthetjük azt a híradást is, amit a Csanád—Arad—Torontál vármegyei Közigazgatási Bizottság 1928. évi jelentéséből a következőkben szöszierint közlünk:

„A tanyai kézbesítések terén a múlt évben fontos újítás lépett életbe, amennyiben a Posta-vezérigazgatóság kiküldöttjével és a helybeli postafőnökséggel megejtett tárgyalások eredményeként a város a mezőrendőröket a posta rendelkezésére bocsátotta a végből, hogy az eddigi egyszerű levélküldeményeken kívül a többi küldeményeket is (ajánlott leveleket, pénzes-leveleket és utalványokat 20 P értékig, csomagokat 2 kg. súlyig) a tanyai lakosság részére kikézbesítsék és a tanyai tanítók által begyűjtött ugyanilyen küldeményeket a postára behozzák. A Posta-vezérigazgatóság egyúttal kilátásba helyezte, hogy szükség esetén a külterületi postai kézbesítéseket még jobban kifejleszti, esetleg postai ügynökségeket állít fel.“

Nemzetünk jövője s a gazdák boldogulása a termés nagyságától függ, amit jó talajműveléssel, istálló- és műtrágyák bő használatával lehet elérni.

A tanyai néptanítók helyzetének javítása.

A Néptanítók Lapjának folyó évi október hó 4-én megjelent 41—42. száma részletesen tárgyalja a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium által a képviselőház elé benyújtott és az elemi népiskolai beíratási díjak újabb szabályozásáról, valamint felhasználásáról szóló törvényjavaslatot. E törvényjavaslat értelmében a Miniszter az elemi népiskolai beíratási díjat az eddiginek a kétszeresére óhajtja felemeltetni, még pedig azzal a céllal, hogy a beíratási díjakból befolyó összegnek feleresze a jövőben a tanyai néptanítók gyermekei részére a nagyobb vidéki városokban létesítendő internátusok céljaira legyen felhasználható.

Ezzel kapcsolatosan nem mulaszthatjuk el megemlíteni, hogy a tanyai néptanítóknak már régóta egyik legszámottevőbb panasza és sérelme az, hogy jelenlegi helyzetükben, a kultúrgócponctól elzárva, gyermekeik neveltetését, akiket már az elemi népiskola négy osztályának befejeztével ki kell adniok a háztól, vagy egyáltalán nem, vagy csak a legnagyobb nélkülözések árán tudják úgy-ahogy megoldani, mert gyermekeiknek a nagyobb vidéki városokban való elhelyezése és élelmezése a szülőkre szinte elviselhetetlen költségeket ró.

Kamaránknak a tanyai lakosok s azok között a tanyai néptanítók helyzetének javítására irányuló munkaprogramjába többek között kezdettől fogva az a kívánság is fel volt véve, hogy a tanyai néptanítók gyermekneveltetési kérdésének megoldása céljából, azok részére a vidéki nagyobb városokban megfelelő internátusok létesíttessenek, amelyekben a tanyai tanítók gyermekeit sokkal kevesebb költséggel és nagyobb megnyugvással helyezhetnék el további neveltetés céljából, mert tagadhatatlan, hogy ennek a kívánságnak megvalósulása esetén a tanyai néptanítók ottani külterületi állomáshelyükről nem kíváncsoznának mindnyájan, kivétel nélkül a községi és városi iskolákba, hanem nagyfontosságú hivatásukat kint a tanyákon, a nemzetnevelés terén sokkal eredményesebben teljesíthetnék.

A vallás- és közoktatásügyi Miniszter úrnak tehát ez intézkedése annak a jele, hogy Kamaránk erre irányuló törekvése nem volt hiábavaló és hogyha nem is épen minden tekintetben máról-holnapra, de mindenesetre lassacskán kezd már virradni a tanyai lakosok felett is az égbolt és az illetékes helyeken már teljes megértéssel kezdik tárgyalni, elfogadni és megvalósítani a Kamarának a tanyai kérdésben minden lépten-nyomon kifejtett álláspontját és közérdekű javaslatait.

Gazdasági gépészet.

Rovatvezető: Tölgyes Árpád s. titkár.

Mezőgazdasági traktor, magtisztító és egyéb mezőgazdasági gépkezelői tanfolyam Szegeden.

A m. kir. földművelésügyi Miniszter úr — a kereskedelemügyi Miniszter úrral egyetértőleg — a kerületi mezőgazdasági Kamarák útján, traktor- és egyéb mezőgazdasági gépek kezelői részére tanfolyamot rendeztet. Kamaránk ilyen tanfolyamot a szegedi m. kir. felsőipariskolán, folyó évi november hó 11-étől december 5-ig rendez.

A tanfolyam célja, hogy az azon résztvevők az okszerű talajművelés és a géperejű szántás alapvető ismereteit elsajátíthassák, a motor, a traktor és a traktorekék szerkezetét, a mezőgazdaságban alkalmazott traktorok, cséplőszekrények, vetőmagtisztító gépek és berendezések működését, gyakorlati helyes kezelését, üzemi karbantartását és legazdaságosabb kihasználását pedig elméleti és gyakorlati oktatás útján megismerhessék.

A tanfolyam hallgatója lehet: minden 18. életévét betöltött egyén, aki a traktorok kezelésével, majd vezetésével kíván foglalkozni. Ezek közül azonban elsősorban a mezőgazdasági traktorok, cséplőgépek és vetőmagtisztító gépek tulajdonosai, vagy ezek családtagjai, a gazdasági alkalmazottak és esetleg a már eddig is tényleges alkalmazásban álló mezőgazdasági traktorkezelők veendőik figyelembe.

E traktorkezelői tanfolyamunkra igen szép számmal jelentkeztek traktortulajdonosok és traktorkezelők. Kedvezményes lakásról és ellátásról Kamaránk gondoskodott, ezért a hallgatóknak a tanfolyamon való részvételük nem sokba kerül. A tanfolyam befejeztével a hallgatók vizsgát tehetnek és akik a vizsgát sikerrel kiállották, bizonyítványt kapnak.

A tanfolyam eredményéről részletesen, annak bezárása után, lapunk decemberi számában fogunk beszámolni.

Felhívjuk mindazokat a gazdákat, akik a kedvezményes állami traktorakcióval kapcsolatosan, vagy azon kívül szereztek be traktort, hogy saját érdekükben, vagy maguk, vagy pedig alkalmazottjuk a legközelebb rendezendő, újabb traktorkezelői tanfolyamra, — mely szintén Szegeden, február hónapban lesz megtartva, — minél előbb jelentkezzenek. Tekintettel arra, hogy a tanfolyamra csak 40 hallgatót vehetünk fel, a felvételt a jelentkezés sorrendjében fogjuk eszközölni.

A tanfolyamra jelentkezni lehet személyesen, vagy írásban, — 15 pengő beiratási- és tandíj egyidejű befizetése mellett — Kamaránknál (Kecskemét, Rákóczi-út 17—19. sz.), vagy a m. kir. Állami Felsőipariskolán, (Szeged, Mars-tér 7. szám).

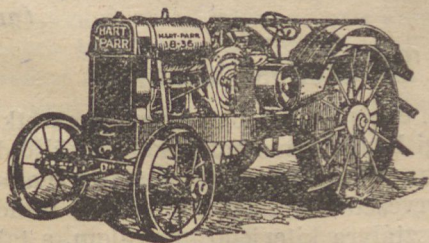
Közgazdaság.

Mi a teendő?

E kérdés tárgyalása alkalmával két tényezőt kapcsolni kívánok: egyik az, hogy a gazdasági válság világjelenség, a másik trianoni nyomorúságunk. Ezeket, mint adottságokat veszem és ezek figyelembevételével kívánom a kérdést tárgyalni.

A mai gazdasági, közelebbről mezőgazdasági válságnak egyik legfontosabb oka a mai hiteldrágaság, amelynek megvannak a maga külön okai: sok a pénzüintézet, nagyok ott a kiadások, amelyekre ma nincs szükség. Legfontosabb teendő volna úgy a fővárosban, mint a vidéken, bankösszevonásokat csinálni. Így csökkenne a rezszi és olcsóbb lehetne a pénz. A gazdákat közelről érdeklő négy nagy hitelintézet összevonásáról, a négynek két intézetté átalakításáról pár évvel ezelőtt gyakran volt szó gazdaggyűléseken és értekezleteken. Ezt is meg kellene oldani az ügyköröknek megfelelő szétosztásával. A sok intézet az oka annak, hogy ma 14—15 százalék felé emelkedik a hitelkamatláb.

A másik ok kétségkívül a rossz értékesítési viszonyokban rejlik. Ennek az okai: sok cikkben nem tudunk versenyképes árút produkálni. Rosz-

Kérje a 70. sz. árjegyzéket!

HART-PARR

a legerősebb traktor!

Kezelése a legegyszerűbb! — Élettartama a leghosszabb! — Üzeme a legolcsóbb!

A Földművelésügyi Miniszterium rendelete szerint a Hart-Parr traktort 200 holdon aluli gazda 15 százalékos állami hozzájárulással vásárolhatja. Áránlattal, részletes ismertetéssel és referenciákkal szolgál a vezérképviselő:

Fehér Miklós gépgyár Rt. Budapest, V, Váci-út 80

szak a vámszerződések. Ide minden bejöhet és csinálja itt a konkurrenciát a mi terményeinknek. Le kell szoktatni a közönséget a külföldi árúk imádatáról ruhában, élelmiszerben, fában stb. Ha nem lehet leszoktatni, kényszerrel kell megakadályozni a felesleges és itt is előállítható külföldi árúk beözönlését. Ne engedjük be a banánt, almát, zöldséget, amíg nálunk van megfelelő cikk. Nem tudjuk eladni a mi terményeinket, mert a közönség elsősorban a külföldi árút keresi s mert kereskedőink is mindig ezt hirdetik (valódi angol kelme, valódi svájci ementháli stb., stb.) A magyar fa eladatlanul hever és romlik éveken keresztül, kitermelésre váró erdőket nem lehet kitermelni, mert a fakeskedelem csak külföldi áruval dolgozik. (L. Erdészeti Lapok 1929. IV. füzet.) Vámszerződéseinket rekonpenzációs alapon kell átszervezni. Lehetetlen pl. hogy Németország, Olaszország, vagy Csehország két-háromszor annyit hozhasson be értékben, mint amennyit mi oda kiviszünk. Meg kell értetni a külfölddel, de az itthoni fogyasztókkal is, hogy mi gazdasági életünk tönkremenése nélkül nem tudjuk a mai állapotot tovább folytatni.

Át kell alakítani egész termelésünket s az egyedül üdvöztető rozs és búza termelése helyett rá kell térnünk olyan növények termelésére, olyan termelési ágak bevezetésére, vagy fejlesztésére, amelyeknek jobb piacuk van itthon és külföldön. Fel kell karolni az ipari növények termelését, a takarmány és konyhakerti magvak termelését, a baromfitenyésztést, a tejgazdaságokat, a gyümölcs-termelést. Szomorú látnunk, hogy pl. a nagy fogyasztó Németország, vagy a többi szomszéd államok, Csehország, Ausztria, Olaszország, Svájc kereskedelmi forgalmában a mi árúink bevitele mint csökken állandóan.

Pár évvel ezelőtt az északi államokban voltam tanulmányúton. Érdekes tapasztalatokkal megrakodva tértem haza. Láttam, mint állította helyre gazdasági egyensúlyát az új Esztország, Lettország, a kis Finnország és Dánia tejből, baromfiból, tojásból és sertésből. Mikor hazajöttem, meggyőződésemmé vált bennem, hogy Magyarországot csak a baromfi és tej mentheti meg; de most még hozzáteszem, hogy a gyümölcs és takarmánymagvak termelése is. Láttam a magyar takarmánymagvak nagy tekintélyét a külföldi államokban, s tudom Dégen Árpádtól, hogy minő kereslet indult meg a magyar magvak iránt nemcsak Európában, hanem Amerikában is. Hiszen már ma is Anglia, Franciaország, Hollandia itt termelteti takarmány és zöldségmagvait s pl. a homoki takarmánynövényekből (homoki borsó, somkoró, szöszösbükköny, nyulszapuka, stb.) nem tudunk annyit termelni, hogy Amerika meg ne vásárolná.

Gyümölcs- és zöldségtermelés terén már ma is minden igényt ki tudunk elégíteni. Itt tulajdon-

képen a minőség javítása és a koraik termelése vár még megoldásra.

Egyik érthetetlen körülmény a mai gazdasági válságban az a disparitás, amely a mezőgazdasági termények és az ezekből készült ipari cikkek, vagy általában az ipari cikkek között van. Elég itt csak a búza és kenyér árára, az élősertés, a zsír és sertéshús árára, az élőmarha, különösen a borjú, valamint a marha- és a borjúhús közötti különbségre, a gypajjú és a szövet árára, a termelőnél levő bor, továbbá a vendéglői és a korcsmai borárakra gondolni. Ez már belső teendő volna, amelyen valamilyen formában segíteni kell.

A mai gazdasági válság alapja és legfőbb baja a mezőgazdaság nyomorúsága. Első teendő tehát, hogy a mezőgazdaságon kell valamilyen formában segíteni s a segítség sorrendjében is talán legelső a hitelkérdés rendezése. Franciaország és Németország már jelentős lépéseket tett a gazdák közönség kamatterheinek enyhítésére. Nemcsak azért mondom ezt, mert én is ebbe a táborba tartozom, hanem mert minden oldalról rámutattak már, hogy ha a mezőgazdaság bajban van, ha a gazdának rosszul megy, akkor a többi foglalkozási és kereseti ágaknak, sőt magának az államnak is rosszul megy.

A teendő tehát kettős: a legsürgősebben megindítani azokat a munkálatokat, amelyek egyrészt a mezőgazdaság nyomasztó terhein volnának hivatva segíteni: Ezek a hitelválság enyhítése, az értékesítés előmozdítása, a mezőgazdasági és ipari termékek közötti disparitás megszüntetése, a közterhek arányosítása és csökkentése, továbbá munkaalkalmak teremtése a mezőgazdasági és földmunkások részére, amelyek lehetnének: utak építése az Alföldön, amelyek gazdasági szükségletet elégítenének ki, továbbá a folyószabályozás, lecsapolás, az ármentesítési kérdések gyökeres megoldása és olyan takarékoság az egész vonalon, a magán gazdaságban, az állam, a közületek, sőt a vállalatok háztartásában is, amely már egyenesen zsgoróságig fajul. De ezzel együtt a jövőre vonatkozólag megindítani egy nagy, tervszerű munkát, amely a mezőgazdasági termelés átformálásával, egyúttal az új termelési ágak számára piacok megszerzésével jár, amely céltudatos kormánypolitikával a mezőgazdaság érdekében, de az állam javára is lényegesen tudná ezeket az állapotokat javítani. (gnl.)

Takarékoskodjunk.

Az 1924. évben Milánóban tartott nemzetközi takarékosági kongresszus hatásaképpen külföldön mindenütt megindult egy hatalmas propaganda, egy erős szervezetű, minden néprétegre, minden társadalmi osztályra kiterjedő mozgalom, a takarékosági hajlam felébresztése érdekében.

Az alig múlt napokban, október hó elején Londonban volt a második nemzetközi takarékos-

sági kongresszus, melynek lefolyása is élénk tanúságot tett arról, hogy a takarékoságnak mily jelentőséget tulajdonítanak a világ művelt államai. A kongresszus elnöke megnyitó beszédében leszegerte azt a tényt, hogy *takarékoskodni nem más, mint észszerűen élni és költeni. Az okszerűtlen pénzköltés korlátozása pedig nem más, mint a nemzeti vagyon fejlesztése.* Ha ezt belátja a gazdag Anglia, még inkább van erre szüksége a megcsonkított és szétdarabolt szegény Magyarországnak, mert takarékoskodni ott kell leginkább, ahol legnehezebb.

A takarékosági erény ápolása és fokozatos, folytonos fejlesztése nem hiábavaló, kárbavesztett fáradság, mert az úgy az egyén, mint a köz, az összeség szempontjából kiváló jelentőséggel bír és a népjólét emelését mozdítja elő.

A takarékoság lényege röviden az, hogy egy állam polgárai egyenként, külön-külön, céltudatosan, rendszeresen takarékoskodnak, filléreiket félreteszik, azok gyümölcsöztetéséről gondoskodnak. Az egyén szempontjából ezzel be is van fejezve mindaz, amit legszűkebb értelemben elvárni lehet. De ha figyelembe vesszük azt, hogy ezek az összegyűjtött fillérek takarékettként, vagy más módon olyan gyűjtőmedencékben folynak össze, amelyek képesek azokból hatalmas tőkét kovácsolni és az így keletkezett erős nemzeti tőkét a köz javára fordítani, a nemzetgazdaság vérkeringésébe adni, termelni és ezáltal egy jobb létet teremteni, akkor nyilvánvalóvá válik, hogy nemcsak magunknak takarékoskodunk, hanem a köznek is, amelynek viszont mi is tagjai vagyunk, tehát kétszeresen takarékoskodunk, ha takarékoskodunk.

Ha tehát beosztással élünk, a filléreket is megbecsüljük, félretesszük, nemcsak saját jólétünket emeljük és jövő boldogságunknak vetjük meg tehát alapját, hanem részvevői leszünk ezzel a nemzeti nagy ideálok elérésére irányuló törekvésnek is, ami minden hazáját szerető polgárnak egyik legfőbb kötelessége.

Magyarország tökeszegény ország, mely külföldi tőkéket kénytelen felhasználni, hogy új erőt vigyen gazdasági életébe. Mennyivel hasznosabb és célszerűbb volna azonban, ha a belföldi kis tőkékből összekovácsolt nagy tőkék állnának közgazdaságunk szolgálatára s így a kamat nem vándorolna külföldre, idegen államok vagyonának növelése céljából, hanem belföldön maradna és a magyar nemzeti vagyont gyarapítaná.

Kétségtelen, hogy a jövő kilátása a legszebb reményekre azokat a nemzeteket fogja jogosítani, amelyeknek a legnagyobb mértékben sikerül a belső, apró tőkéket összegyűjteni és közgazdaságunk szolgálatába állítani. Ellenben gazdasági téren szomorú sors vár azokra az államokra, amelyek a helyett, hogy a nemzeti vagyon gyara-

pítását elősegítenék, idegen, külföldi tőkékre támaszkodnak.

Felbecsülhetetlen értéket képvisel a takarékosság terén a nők munkája. A szerető anya, a gondos háziasszony tud igazán a pénzzel bánni, olykor kevésből is félretenni, felesleges kiadásoktól tartózkodva megtakarítani és a megtakarított pénzt gyümölcsöztetni, amely így szükség esetén a kamatokkal megnövekedve fog rendelkezésre állani.

Az új, a fejlődő generációban is el kell hinteni a takarékoság eszméjének magvát, hogy az egy életen át virágokat hajtson számukra. A gyermekek fogékony lelkében az elvetett mag bizonyára ki fog hajtani és eredménye egy megalapozott létben fog jelentkezni. Ezért a gyermekeket már tanuló éveiben serkentsük a takarékosásra, oktassuk ki annak jótékony, áldásos hatása felől.

Próbáljunk meg tehát takarékoskodni, mert ezáltal próbára tesszük önmagunkat és kipróbáljuk jellemünket is az által, ha kemény, acélos munkában megedzett karjainkkal szerzett filléreinket nem dobáljuk, nem kótyavetyéljük el, hanem épen olyan erős akarattal és acélos jellemmel megőrizzük az elforgácsolódástól, a megsemmisüléstől.

A zsír márkázása.

Márkázás alatt általában azt értjük, hogy valamely árunak az elnevezésével való azonosságát, tisztaságát és hamisítatlan voltát az állam, vagy ennek kirendelt szerve igazolja.

A mezőgazdasági termények és termékek forgalmánál, különösen pedig kivitelénél bír nagy jelentőséggel a márkázás, mert egyrészt megvédi a vevőt, illetve a fogyasztót a csalódástól, másrészt a márkázott árunak jóhírnevét, forgalmát és kelendőségét mozdítja elő.

Egyik nagyon fontos mezőgazdasági termékünknek, a magyar, olvasztott disznózsírnak állami árújeggyel való ellátásáról intézkedik a földművelésügyi Miniszter egy most kiadott rendeletében. A rendelet szerint állami árújeggyel csak természetes fehér zsírszínű, legfeljebb háromtized százalék víztartalmú, nyomokban legfeljebb kéttized százalék hússzövetrészt tartalmú és legfeljebb egy és fél százalék savfokú, ládába, hordóba, vagy bődönbe csomagolt olyan zsírt szabad ellátni, amely teljesen friss, egészséges, tiszta és szagtalan nyers sertés zsiradékból, minden más idegen anyag hozzáadása nélkül, a Mezőgazdasági Termény- és Termékforgalmi Intézet által arra alkalmasnak minősített üzemben készül.

Az árújegy használata nem kötelező, viszont csak az használhatja, aki azt kéri és ha a zsír a rendeletben előírt feltételeknek megfelel. Az engedélyt a Mezőgazdasági Termény- és Termékforgalmi Intézet adja meg, az végzi az engedélyesek ellenőr-

zését és érvényesíti pecsétjével a zsír felszínére és göngyöletére elhelyezendő árújegyeket.

A Mezőgazdasági Termény- és Termékforgalmi Intézetnek eddig kifejtett eredményes működése alapján meg vagyunk győződve róla, hogy az intézet e rendelet végrehajtásával a magyar zsír jó hírnevét meg fogja erősíteni és kivitelét elő fogja mozdítani.

Biztosítás.

Gazdasági cselédek és munkások biztosítása baleset ellen.

Évről-évre figyelmeztetjük a gazdaközönsgét, hogy saját jól felfogott érdekében ne mulassza el a gazdasági cselédeket és állandó munkásokat az Országos Gazdasági Munkáspénztárnál biztosítani.

A mezőgazdaság, bár nem mondható veszélyes foglalkozásnak, mégis a balesetet nem zárja ki; a marhával és lóval való bánás, fuvarozás, gazdasági eszközök és gépek kezelése, boglya és kazalrakás és sok más gazdasági munka közben a vigyázatlanság és véletlenség súlyos baleseteket okozhat; a biztosítás elmulasztása esetén minden felelősség és kártérítési kötelezettség a gazdára hárul, ezt pedig nem érdemes megkockáztatni, miután a biztosítás módja egyszerű, — a községi előljárásnál való bejelentés által történik; — az évi hozzájárulási díj alacsony: éves cselédek-nél 1 P. 44 fill., állandó munkásoknál 1P. 20 fill.

Arra nézve, hogy kik veendőek fel biztosításra, a 80,400—1929. F. M. számú rendelet a következőkben intézkedik: Gazdasági (külső) cselédeknek tekintendőek azok a cselédek is, akik háztartásbeli és egyúttal gazdasági munka teljesítésére szegődnek. Gazdasági kifejezés alatt nemcsak a mezőgazdaság, hanem az őstermelés és a gazdaság minden ága értendő; felveendő nemcsak a gulyás, kanász, tehenész, stb., hanem az is, aki gazdasági üzemben egy hónapra, vagy egy hónapot meghaladó időre személyes és folytonos szolgálat teljesítésére szegődik, így a szegődményes iparosok is, amennyiben ipari munkát az illető gazdaságon kívül másnak keresetszerűleg nem teljesítenek. Ugyancsak felveendő a szegődményes iparosi minőségben és teendőkre elszereződött képesített gépkezelők is.

Az idénymunkásokra (u. n. summásokra, gazdasági nyári cselédekre) nézve a következők tartandók szem előtt: Amennyiben ilyenek és a munkaadók között oly értelmű szerződés jön létre, mely szerint a munkavállaló a kikötött bér ellenében legalább egy hónapig, vagy ezen időn túl terjedő idő alatt személyes és folytonos szolgálat teljesítésével köteles a szerződésben kikötött

munkakörben a munkaadó gazdaságában bármilyen munkát végezni és e szerint a munkavállaló a szerződés időtartama alatt minden munkaerőjét és munkaidejét kizárólag a munkaadónak bocsátja rendelkezésére, ez a szerződés gazdasági cselédviszonyt létesít és az ilyen szerződött idénymunkások más gazdasági cselédekkel azonos elbírálás alá esnek még akkor is, ha a fentebbi feltételek mellett kötött szerződés munkaszerződés nevet visel. Az olyan gazdasági munkavállaló azonban, aki egy vagy több meghatározott időszaki munka elvégzésére (aratás, répa-, tengeri-, burgonyakapálás, tengeritörés, burgonya- és répaszedés, szénakaszálás, stb.) vállalkozik, vagyis e munkák elvégzésére szükséges időn felül fennmaradó idejével és munkaerejével szabadon rendelkezik, nem biztosítandó.

A gazdasági cseléd mivoltának eldöntésénél a gazda foglalkozása közönbös, tehát nemcsak annak a cselédje gazdasági cseléd, akinek magának főfoglalkozása a gazdálkodás, hanem gazdasági cseléd az is, aki pl. tanítónő, vagy orvos, stb. gazdaságában teljesít szolgálatot.

A gazdasági gép tulajdonosa bármilyen gazdasági gépe mellett alkalmazott összes munkásokat köteles baleset ellenére biztosítani; ha a géptulajdonos gépével, mint vállalkozó, másnak a gazdaságában végeztet munkát és a gépmunkásokat nem ő szerződteti, hanem azokat a munkáltató gazdák fogadják fel, ebben az esetben is a géptulajdonos köteles a gépmunkásoknak üzemi baleset biztosításáról gondoskodni.

Gyümölcstermelés.

Rovatvezető: Velich István ny. kertészeti főfelügyelő, a Kamara mintagyümölcsösének vezetője.

Törekedjünk nagyobb gyümölcstermesre.

Az a rengeteg sok déligyümölcs, de az alma, körte s egyéb fán termő külföldi gyümölcsök is, melyek oly óriási mennyiségben kerülnek hazánkba fogyasztásra, mind csak azt bizonyítják, hogy mi még mindig nem termelünk elegendő és elég jó minőségű gyümölcsöt. Ennek az az egyetlen oka, hogy a gyümölcsfákat nem ápoljuk és nem trágyázzuk. A kihagyó termések, a haszontalan, apró, értéket nem képviselő gyümölcs mind csak azt bizonyítja, hogy a gyümölcsös talajában nincs elegendő táplálékanyag s ennek következtében a gyümölcs nem bír nagyra és széppé fejlődni. Pedig rendelkezésünkre állanak az ismert műtrágyák, amelyek segítségével tetszés szerinti mennyiségű táplálékanyagot adhatunk a talajnak. A gyümölcsfák trágyázása sokban eltér más növények trágyázásától, mert táplálékfelszívó gyökereik mélyen a talajban fekszenek és messzire elnyúlnak. Helytelen volna tehát a műtrágyákat

clyan helyen alkalmazni, ahol hatásukat nem tudnák kellően érvényesíteni. Hiba volna, ha a fa törzsének közelében és a talaj felszínére helyeznők azokat. A fákat a korona csurgójától befelé számítva fél—1 méter széles sávban trágyázzuk. A kisebb fa csurgója alatt 2—3 ásonyomnyira lemélyített gödörbe szórjunk ki körülbelül fél kg. szuperfoszfátot és fél kg. kálisót, majd erre fektessünk egy vékony talajréteget, erre szórjunk rá fél kg. mésznitrogént, erre is egy réteg talajt borítva, legfelül szórjunk 1 kg. szénsavas, vagy égetett meszet és ezután fedjük be a lemélyített részletet. Ezután fáink erőteljes és egészséges fejlődésnek indulnak; szép, telt gyümölcsöt hoznak, a következő évben pedig több rügyet s ennek folytán gyümölcsöt is. Ha minden második-harmadik évben megismételjük ezt az eljárást, akkor nem marad egyéb hátra, mint a hernyók pusztítása ellen megvédeni a fákat, hogy állandóan nagy és szép termést hozzanak. A fák műtrágyázása még májusban sem késő, mert az első évben amúgy is csak teltebb, szebb gyümölcsöt eredményez s a nagyobb termésre csak a második évben kerül sor.

Gyümölcsfatermelő gazdák figyelmébe. Tekintettel a gyümölcsfatermelés nagy jelentőségére, szükségesnek tartjuk mindazoknak a gazdáknak figyelmébe ajánlani, akik gyümölcsfa csemetéket óhajtanak vásárolni, hogy azokat ne a piacon szerezzék be, mert ott rendszerint nem megbízható és nem jó minőségű facsemetéket kapnak, melyeknek fajta-azonossága is bizonytalan. Legcélszerűbb tehát, ha ilyen gyümölcsfacsemeték vásárlása előtt Kamaránkhoz fordulnak felvilágosításért, hogy honnan volnának azok legjobb minőségben és a fajtaazonosság biztosításával beszerezhetők. Az ez iránt hozzánk forduló gazdáknak, úgy mint más egyebekben, ebben a kérdésben is mindenkor a legnagyobb készséggel adjuk meg a szükséges útbaigazítást.

Növényvédelem.

Rovatvezető: Kerekes Fereñc s. titkár.

Gyümölcsfavédelmi eredmények.

Kamaránk minden évben kb. 50—60 helyen gyümölcsfapermetezési kísérletet állít be abból a célból, hogy a védekezési eljárásokat a gazdaközönsséggel megismertesse. A kísérleti eredményeket a Magyar Róna útján hozzuk gazdaközönsségünk tudomására, amiket folytatólag fogunk közzéadni. Az első levelet ifj. Ócsay Gergely küldte Ceglédről, a másodikat Pálch Iván szőlőbirtokos Bácsalmásról.

I.

„A Kamarától a Gazdasági Egyesület útján

kaptam Almolát, Arzolát, Tutokilt és Endát. Az anyagokat teljesen díjmentesen, kísérleti célokra kaptam megfigyelés végett. Az elszámolást róla, vagy jobban mondva a megfigyelést erkölcsi kötelességemnek tartom, mint volt téli iskolás, aki sokat köszönhetek a Kamarának és ezt a következőkben adom: *Almolával* csomkokat és kifaragott vértetűsebeket kentem be alaposan, de úgy látom, hogy több nem is kell, mert megvédi a további fertőzéstől. Jó szernek ismertem meg. *Enda gyümölcsfa-karbolineum* hatásáról még most, egyszeri permetezés után nem mondhatok véleményt. Összetétele talán lehetne annyiban tökéletes, hogy ne volna olyan horsepró forma üledéke, amely még szűrés után is sokszor befogja a permetező szóróját. Itt jegyzem meg, hogy a gyümölcsfavédelmi előadáson gyakorlatilag részt vettem és ott a Dendrint jobbnak találtam. Locsolunk egy nap Endával és a többi napokon Dendrinnel. Mint gépkezelő és anyagkezelő a Dendrinnél nem találtam azt a forgácsszerű iszapot. A *Tutokil*, noha univerzális szer, megfigyelésem csak a hernyó kártevésére irányult, ez ellen elég jól megvédte a gyümölcsfákat. Ott, ahol tudja az illető, hogy mit, mikor, mi ellen kell adni, jobbnak tartom a rézgalic-mész-szulfarol-arzola vegyületet. *Arzolát* bordói lébe kevertem falocsoláshoz és szőlőpermetezéshez. Oldása, hatása a kártevőkre nagyszerű. Ismerőseimnek ezt ajánlottam, mert az urániazöldet és a schweinfurti zöldet mésszel nem különböztetik és így pörkölést okoz. Megragadom az alkalmat, hogy hálás köszönetemet fejezzem ki a Kamarának, amiért lehetővé tette nekem a fenti anyagok megismerését.“

II.

„Nb. soraikra válaszolva, tisztelettel bátor vagyok szíves tudomásukra adni, hogy kipróbálás céljára az idén „Neo-Dendrin“-t és „Pomrin“-t kaptam. A védekezőszereket felhasználtam s arra a meggyőződésre jutottam, hogy mindkét védekezőszerrel érdemes foglalkozni. Én már 1919. óta minden évben Dendrinnel védekezem, mert ezt a vegyszert látom leghatékonyabbnak a vértetvek, pajzstetvek, stb. ellen. Miután a küldött Neo-Dendrin koncentráltabb, alapjában véve ugyanaz, mint az általam előbb említett Dendrin s így gazdaságosabb a Neo-Dendrin alkalmazása. Hatásával, természetesen, igen meg vagyok elégedve. Áttérve a másik anyagra, a Pomrinra, meg kell előre jegyezniem hogy ez a készítmény szerfelett meglepett. Több efféle kenőcsöt használtam már, amit nehézkes alkalmazása miatt el kellett dobnom, mivel munkadíjban a nehéz kezelése miatt igen sokat kellett kifizetnem. A Pomrin elég híg, jól kenődik a sebhelyre, tehát gyors munkát végezhetünk. A sebre rászáradva igen szépen főd. Nézetem szerint ez eddig a legsikerültebb, legjobb seb-bevonó szer.“

Gazdatársadalmi mozgalmak.

A prónayfalvai „Népház“ felavatása.

Lelketemelő gyönyörű ünnepélye volt Prónayfalva közönségének folyó évi november 11-én. Ekkor avatta fel ugyanis a kulturális érdekeket szolgáló „Népházát“. Prónayfalva szorgalmas, lelkes, munkás gazdaközönsége már régen hiányát érezte oly otthonnak, ahol a fáradságos munkák befejezése után összegyűlve, magát a kulturában, a mezőgazdasági tudásban fejleszthesse. Sántha Mihály főjegyző, Égető Mihály gazdaköri elnök és Diskay László gazdaköri jegyző, valamint egész Prónayfalva közönsége lelkes munkája teremtettemeg a várva-várt „Népházát“, ahol egymást megbecsülve, egymást támogatva, kölcsönös egyetértésben óhajtnak munkálkodni Prónayfalva közönsége községük és mezőgazdaságuk felvirágoztatása érdekében.

Prónayfalva közönségének munkássága kamaránk előtt nem ismeretlen, mert az a szorgalmas munka, amelyet a község nagyon értékes gazdaközönsége a sivár homok feljavítása érdekében kifejtett, eredményezte, hogy Prónayfalva ma az Alföld Szaharájában egy gyönyörű oázis.

A mezőgazdasági kamara őszinte örömeinek ad kifejezést, hogy a község gazdaközönsége elérhette vágyát s felavatta Népházát. Mezőgazdasági Kamaránk továbbra is figyelemmel kíséri Prónayfalva lakosai munkásságát és mindenkor támogatására lesz ez érdemes gazdaközönségnek.

Az ünnepélyen Prónayfalva egész gazdaközönsége, a környék községeknek, városainak képviselői, a járás főszolgabírája és szolgabírói és a vármegye képviselőiben Agoraszó Tivadar alispán, a mezőgazdasági kamara képviselőiben Szabó Lajos főtitkár, a szomszédos Pirtóról Rásonyi Pap Gedeon vettek részt.

A magas színvonalú díszközgyűlés hallgatósága teljesen betöltötte a hatalmas nagy termet s örömeinek kifejezést adva, lelkesen éljenezte a község és gazdakör vezetőségét.

Kívánjuk, hogy a prónayfalvai „Népház“ hatalmas vára legyen Prónayfalva gazdaközönségének, amelyben csak a szeretet, az összetartás, a lángoló magyar hazaszeretet, az egymás iránti kölcsönös megértés eszméje legyen irányítója a lakosságnak szorgalmas munkájában. Sz. L.

Kiállítások.

1. A kiskundorozsmai kiállítás. A Kiskundorozsma—Göbolyjárasi Keresztény Kiszgazda- és Földmunkás Kör folyó évi szeptember hó 29-én Kiskundorozsma nagyközség külterületén, Árpádközponton általános mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi kiállítást rendezett, amelyen a környékbeli kiszgazdák különféle mezőgazdasági terményeikkel, tenyészállataikkal és háziipari ké-

szítményeikkel igen szép számban vettek részt. Különösen szép látványt nyújtottak a tanyai iskola termeiben szépen összeállított mezőgazdasági termények, gyümölcsök, borok és különféle háziipari készítmények, amelyek a kiskundorozsmai tanyai lakosság gazdasági haladásának elvitathatatlan bizonyosságul szolgáltak. A kiállítást — igen szép számú gazdaközönség jelenlétében — dr. Dósa István járási főszolgabíró nyitotta meg, hangsúlyozva a kiállítás jelentőségét, melyről a gazdák értékes tapasztalatokkal távoztak. A kiállításon Kamaránkat Kemény Szilárd főtitkár képviselte.

2. A hódmezővásárhelyi baromfikiállítás.

A Hódmezővásárhelyi Haszonbaromfitenyésztők Szövetkezete f. évi november hó 9-én és 10-én, Hódmezővásárhelyen, a népkerti vigadó helyiségében baromfikiállítást rendezett. A kiállításon 68 tenyésztő részéről összesen 550 drb. különféle fajtajú tyúk és kakas, 50 drb. víziszárnyas, 25 drb. pulyka, mintegy 500 drb. különféle fajta galamb és 40 drb. házinyúl állított ki, amelyeknek minősége a hódmezővásárhelyi gazdák baromfitenyésztésének igen számottevő fejlődéséről tett bizonyosságot. A kiállítást a m. kir. földművelésügyi minisztérium képviselőjében megjelent vitéz Ottó Ernő m. kir. gazd. felügyelő nyitotta meg, akit előzőleg a hódmezővásárhelyi gazdaközönség nevében dr. Soós Istvánné, polgármesterné üdvözölt. A megnyitást megelőzőleg a rendező bizottság — a megjelent szakemberek és tenyésztők, valamint az exportkereskedők megbízottjának bevonásával — szűkebbkörű értekezletet tartott a magyar parlamenti baromfi standardjának megállapítása és a baromfikivitel lehetőségének előmozdítását célzó irányelvek megbeszélése céljából. A kiállításon résztvevő tenyésztők között — a bíráló bizottság ítélete alapján — igen szép emléktárgyak és oklevelek kerültek kiosztásra. A kiállítás szép és szakavatott rendezéséért a főérdem Pákozdy László ny. th. állatorvost, a rendező szövetkezet elnökét illeti. — Kamaránkat a kiállítás megnyitásán Kemény Szilárd főtitkár képviselte.

3. Nemzetközi Baromfikiállítás Budapesten.

A Baromfitenyésztők Országos Egyesülete folyó évi december hó 5—8-ig, Budapesten, az Országos Tenyészállatvásárlásterületen nemzetközi baromfikiállítást rendez, amelyet ajánlunk igen tisztelt olvasó közönségünk figyelmébe. A kiállítással kapcsolatban értékes előadások is fognak tartatni. A kiállítás megtekintésére félárú menetdíj-kedvezmény áll rendelkezésre. Igazolványok kaphatók a rendezőségénél (Budapest, IX., Üllői-út 25. I. 10.) és Kamaránknál is. Egy Máv-igazolvány ára 1.30 P. Az igazolványok érvényesek dec. 2—10-ig. A rendezőség különféle kedvezményeiről gondoskodott a felutazó közönség részére. Ezekre vonatkozó tájékoztató a kiállítás napi programjaival, kedvezményeivel színdarabokban, színházakban egyéb szórakozó helyeken, fürdőkben, stb., ára 70 fillér.

Gazdasági szakirodalom.

„Új Mózesek és az a bizonyos vöröstenger.”

Irtta *Mesterházy* Ambrus. 90 lap. Kapható Kiskunhalason, a Helyi Értesítő Lapvállalat nyomdájában. — Egy izzóvérű magyar ember, egy világosan látó publicista, egy régi fészkeből kiüldözött s ma hontalanná lett testvérünk könyve ez, amely bennünket is magával ragad, amely vérünket mozgásba hozza s amely elhatározásokat vált ki belőlünk a szerbek hihetetlen önkényuralmával szemben. A magyarságnak a megszállott területeken levő szenvedéseit, kálváriáját kevesen ismerik úgy és kevesen írták meg olyan plasztikusan, mint *Mesterházy*, fent említett könyvében. Megérezzük az ottani magyarság szenvedését, fájdalmát, velük együtt szenvedünk e könyv olvasása közben és minden sornál az az elszánt elhatározás röppen ki ajkunkról, hogy mindezt a világ közvéleménye elé kellene bocsátani, hogy megérezzék, meglássák a világ nagyhatalmasságai is, hogy az általuk dédelgetett kis-antant hatalmak egyike a demokráciát, a kultúrát és az emberiességet hogy tiporja lábbal minden szavában, minden tettében, minden rendeletében. Ezt a könyvet minden magyarnak el kellene olvasni, hogy minél többen tudjunk élő tiltakozásként odaállani ez embertelenségek gátjával. Ajánlom ezt a könyvet mindazoknak, akik hisznek, bíznak és remélnek. (gnl)

A Magyar Gazdák Szemléje a mezőgazdasági világság leküzdésére irányuló erőfeszítésekről több számon át tartó cikksorozatát a most megjelent októberi számban is folytatja. Ezúttal a német inségprogramot és annak végrehajtásában a szövetkezeteknek szánt szerepet ismerteti. A szám első cikke a huszonöt évvel ezelőtt Budapesten tartott *nemzetközi szövetkezeti kongresszus* és kiállítás emlékét eleveníti fel. A vármegyei választásokkal kapcsolatban igen időszerű *Egyed István* cikke az új vármegyéről. Ugyancsak időszerű *Winkler Ferenc* cikke *mezőgazdaságunk keleti versenytársairól*, tekintettel arra, hogy az újabb hírek szerint rövidesen megkezdődnek a magyar—német külkereskedelmi tárgyalások. *Kerék Mihály* cikke a *beszerző szövetkezetek* problémáiról értekezik. A *Magyar Gazdák Szemléje* a gazdaközönség és a közép-szűk havi folyóirata. Kiadja a *Magyar Gazdaszövetség*, (Budapest, IX., Üllői-út 25.), előfizetési ára évi 12 pengő.

Gazdasági jog. A közelmúlt napokban jelent meg *Perneczky Béla* dr. „Gazdasági jog” című, több mint 100 oldalra terjedő munkája, melyet a szerző a földművelésügyi miniszter megbízásából írt. Ez a mű felöleli mindazoknak a törvényeknek rövid, összefoglaló ismertetését, melyek a gazdának utmutatásul szolgálnak a gazdasággal kapcsolatban felmerülő gyakorlati kérdések helyes megoldásánál. Szerzőt az a gyakorlati cél vezette, hogy a gazda megtalálja röviden és világosan összefoglalva azokat a tájékoztatásokat, melyekre a mindennapi gyakorlati életben szüksége van, vagy adott esetekben szüksége lehet. Szerző munkáját a gazdaközönség és a gazdasági szakoktatás részére szánta, azonban úgy látjuk, hasznosan forgathatják ezt a könyvet a közigazgatási tisztviselők, legfőképpen a községi jegyzők is, mert a jogélet legkülönbözőbb terüle-

teiről összehozott törvényeknek rövid, de mégis a lényegre kiterjedő összefoglalását találjuk benne. A mű a „Patria” Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytársaság kiadásában jelent meg. (Budapest, IX., Üllői-út 25.) Ára 8 pengő.

A Mezőgazdasági Közlöny, az Országos Mezőgazdasági Kamara hivatalos lapja legutóbbi száma megint változatos és a gazdaközönséget közléről érintő érdekes tartalommal jelent meg. Dr. Meszlényi Arthur ítélőtáblai bírő, egy. magántanár, hosszabb értekezésében az ingójelzálog fontos kérdésével foglalkozik, aminek életbeléptetése — a gazdatársadalom sürgetése ellenére — főképpen azért nem tudott mindeztideig megvalósulni, mert az ipari és kereskedelmi körök azt ellenzik. Szerinte azonban ez nem lehet oka a megvalósítás késleltetésének, annál kevésbbé, mert a mai jogi technika már meg tudja találni azt a jogi megformulázást, amely mellett az ingójelzáloggal szembeni aggályok teljesen eloszthatók. Hiszen a külföldön a jelzálogjognak már tekintélyes multja van, amiből példát meríthetünk arra nézve, hogyan kellene azt megoldanunk. Dr. Mágocsy-Dietz Sándor ny. egyetemi tanár a vetőmagvak csávázásának kérdését fejtegeti, rámutatva azokra a szempontokra, amelyek a csávázó szerek elbírálásánál irányadók és sürgeti a növényvédelmi szerek forgalmának ellenőrzését, vagyis e szerek forgalomba hozatalának hatósági engedélyhez kötését. Egy további tanulmány az Egyesült Államok kormányintézkedéseit ismerteti, amelyek az ottani mezőgazdasági válságot volnának hivatva enyhíteni. A többi jelentősebb közleményt csak cím szerint adjuk: Csonkamagyarország tejjgazdaságának statisztikája. Mezőgazdasági tanácsadói intézmény Amerikában. A dohány. A legelő gyomnövényei és a tej. A gyepesítésnél követendő szempontok. Stb. Mutatványszámot az érdeklődőknek készséggel küld az Országos Mezőgazdasági Kamara, Budapest, V., Szabadságtér 10.

Köztelek Zsebnaptár 1930. Harminchatodik évfolyam. Szerkesztik: Szilassy Zoltán, az OMGE ny. igazgatója és Buday Barna, az OMGE igazgatója. Megrendelhető a „Köztelek” kidóhivatalánál (Budapest, IX., Üllői-út 25. szám), ára bérmentes küldéssel 4.50 P. — A *Köztelek Zsebnaptár* a jól bevált naptári és feljegyzési részen kívül közli mindazokat a kimutatásokat, adatokat és útbaigazításokat, melyekre a mindennapi gyakorlati életben szükség lehet, ezenkívül azonban a legfontosabb időszerű gazdasági kérdésekben is alapos és megbízható tájékoztatással szolgál a gazdaközönségnek. A gyakorlati gazdák köréből kifejezésre jutott kívánságoknak megfelelően, a szerkesztők lényegesen kibővítették és kiegészítették a gazdasági események és adatok feljegyzésére szolgáló rovatos íveket és beiktattak olyan jegyzéknaplókat is, amelyeket a Zsebnaptár a múlt-

ban még nem tartalmazott. A „Köztelek Zsebnaptár”-nak így áldogozott harminchatodik évfolyama bizonyára meg fogja nyerni a gazdák tetzését és az előző 35. évfolyamhoz hasonlóan hasznos szolgálatakat fog teljesíteni.

Vegyes közlemények.

Kitüntető elismerés.

Folyó évi október 31-én tartotta a Pilisi Népi és Gazdakör rendkívüli közgyűlését, melyen, a küldöttségileg meghívott berethei Marton Béla, dászentmiklósi földbirtokost nagy lelkesedéssel díszelnökké választották. — Id. Kemenczei János gazdaköri elnök ünnepi beszédében rámutatott Marton Bélának a járás mezőgazdasági, közgazdasági, szociális, társadalmi életében kifejtett, önzetlen, eredményes, mindenkor lángoló hazafiságtól vezérelt, fáradhatatlan munkásságára. Ezt a nagy, országépítő munkát hálálja meg Pilis gazdaságának akkor, — mondja beszédében, — amikor mindnyájunk közös óhajára Nagyságodat díszelnökké választottuk. — Hónézi István ev. lelkész üdvözölte elsőnek Marton Bélát. „Két dolgról tett tanúságot Pilis gazdaságának e kitüntető elismeréssel: az egyik az, hogy mint gazdasági tudásban haladni akaró gazdák, éppen intelligenciájuknál fogva meglátták és méltóképpen honorálták azt a férfit, aki szűkebb körüktől távol, de érdekeinkhez annál közelebb állva, küzd egy magasabb célért: a másik az együtt munkálkodásban rejlő nagy erőnek felismerése, amit egy római író oly megkapóan fejezett ki — Concordia res parvae crescunt, discordia maxime dilabuntur — (egyetértés a legkisebb dolgokat is óriásivá növelheti, a széthúzás a legnagyobbat is megdönti.) Marton Bélával Pilis gazdái olyan erősséget nyertek, mely kitűzött céljukhoz nagyobb lépésekben, biztosabban fogja őket segíteni.

Ezután Nagy Sándor, a Faluszövetség jelenlévő igazgatója köszöntötte Marton Bélát a Faluszövetség nevében és kijelentette, hogy az egész közgyűlés lefolyásáról referálni fog Mayer János földművelésügyi miniszter úrnak.

Marton Béla meghatóttan köszöntötte meg a pilisi gazdák kitüntető bizalmát: „Soha sem gondoltam és nem is várok ténykedéseimben elismerésre, csupán annak örül kimondhatatlanul lelkesem, hogy egy ilyen alkalommal, új, lelkes, tetterős munkatársakra találok. Az Önök által megízelt díszelnökségemben a legtöbbet dolgozó közkatona akarok lenni!” — Az egybegyűlt gazdák lelkes éljenzéssel ünnepelték az új díszelnök keresetlen, igaz magyar lélekből jövő köszöntő szavait.

Gazdasági munkaközvetítők jutalmazása. A m. kir. földművelésügyi miniszter Domokos Árpád, Mindszent községi jegyzőnek és Öry Béla, Pitvaros községi jegyzőnek, községi hatósági gazdasági munkaközvetítők minőségükben az 1928. év folyamán kifejtett, elismerésre méltó, ügybuzgó tevékenységükért egyenként 80 pengő rendkívüli munkadíjat engedélyezett. Ezzel kapcsolatban nem mulaszthatjuk el reá mutatni a gazdasági munkaközvetítés nagy gazdasági és szociális jelentőségére, ami különösen a jelenlegi nehéz közgazdasági viszonyok között, amidőn a munkanélküliség úgyszólván napról-napra nagyobb arányokat kezd ölteni, hatványozott mértékben értékelendő. Ennek tudatában reméljük, hogy a nevezett munkaközvetítők jutalmazása a többi községi hatósági munkaközvetítőket is hasonló buzgó és eredményes működésre fogja serkenteni.

Gazdasági cselédek és munkások jutalmazása. A m. kir. földművelésügyi miniszter abból a célból, hogy a gazdasági cselédeknek, valamint a gazdasági- és földmunkásoknak serkentő példát nyújtson és hogy a becsületes munka és hűséges szolgálat a gazdasági munkavállalók körében erkölcsi elismerést is nyerjen, az olyan gazdasági cselédek és munkások, illetőleg földmunkások részére, akik egyugyanazon munkaadónál töltött hosszú szolgálatuk és jóra való, szorgalmas, hűséges magatartásuk által többi társaik közül kitűntek, ebbeli érdemeik elismeréseképpen, úgy mint az előző években, az 1930. évben is pénzbeli jutalmat és elismerő oklevelet kíván adományozni. Ezzel kapcsolatosan felhívjuk azokat a földbirtokosokat és bérlőket, akiknek szolgálatában ilyen jutalmazásra érdemes gazdasági cselédek és gazdasági- vagy földmunkások vannak, hogy azok neveit és személyi adatait, valamint a szolgálati éveik számát, a jutalmazásra leendő előjegyzés céljából, az illetékes vármegyei gazdasági egyesületnél legkésőbb 1930. évi február hó 1-ig jelentsék be.

Likör, gyümölcsesz és borlepároló tanfolyam. Am. kir. Erjedéstani Állomás a m. kir. földművelésügyi miniszter 105,401—1929. x. 2. számú rendelete alapján, november hó 18-tól 27-ig likör, gyümölcsesz és borlepároló tanfolyamot rendez. Azok részére, akik e tárgykörből képesítő vizsgára jelentkeznek, két héttel hosszabbodik meg a tanfolyam. Tan- és laboratóriumi-díj a látogatók részére 100 pengő, a vizsgázók részére 150 pengő. Jelentkezni lehet f. év november hó 12-ig a m. kir. Erjedéstani Állomáson (II., Herman Ottó-út 15.), — a tandíj egyidejű beküldése mellett.

Étkezési és takarmányburgonya-eladás. — László József, szabolcsbákai gazda és burgonya-kereskedő ajánl megvételre ab Anarcs-állomás

(Szabolcs megye) étkezési rózsa-burgonyát q-ként 7 P., fehér étkezési burgonyát 3 P., takarmány-burgonyát 2.20 P-ért vagonba rakva. Éredklődők, gazdák, gazdakörök, szövetkezetek forduljanak bizalommal László Józsefhez, Szabolcsbáka.

Méhészek figyelmébe. Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület elnökségétől vett értesülésünk szerint az Egyesület, úgy mint az előző években, az 1930. évre is méhésznaptár kiadását vette tervbe, ezt azonban csakis az esetben fogja az egyesület kinyomtatni, ha a méhészzel foglalkozó gazdák és az egyesület tagjai részéről elegendő számú olyan egyén jelentkezik, akik hajlandók a naptárért legalább 50 fillért az Egyesület pénztárába befizetni és akik erről az Egyesület elnökségét már előre, kötelező nyilatkozat alakjában értesítik. Akik tehát e naptárra igényt tartanak, ebbeli igényüket az egyesületnél előre jelentésként be.

Szíktalaj javító tanfolyamok. A m. kir. földművelésügyi minisztérium rendelete folytán a karcagi m. kir. földművelésközpontjánál folyó évi december hó 2-től 7-ig, továbbá a szarvasi középfokú gazdasági tanintézetnél ugyancsak december hó első felében, hat napra terjedő szíktalajjavítási tanfolyam fog tartatni, amelyeken mind azok a gazdák, bérlők és ezeknek a 17. életévet betöltött fiai részt vehetnek, akik szikes talajon gazdálkodnak és ebbeli ismereteiket gyarapítani óhajtják. Azok, akik e tanfolyamok valamelyikén részt venni óhajtanak, forduljanak a nevezett iskolák igazgatóságához, ahonnan a részletes felvételi módokat meg tudhatják.

Az okirati kényszerről a Kormány új törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé, mely a jogügyletek írásba foglalásának kötelezővé tételét foglalja magában. E törvényjavaslat a mezőgazdasági érdekképviseleti szervezetek erősen foglalkoztatja és azzal az Országos Mezőgazdasági Kamara is foglalkozott legutóbbi igazgatóválasztmányi gyűlésén. A szóban forgó kérdést a gyűlésen Koós Mihály igazgató ismertette, hangsúlyozva előadásában, hogy e kérdés elbírálásánál a gazdaközöniséget legfőképpen az érdekli, hogy az alkotandó új törvény ne rőjjön a gazdákra újabb anyagi terheket, amelyeknek súlya alatt már is görnyedeznek. Ennek megfelelőleg, miután kevés remény van arra, hogy ez a kötelezettség a gazdák újabb megterhelése nélkül lesz a törvény értelmében a gazdaközöniség kiróható, a Kamara az előadói javaslat szerint azt a határozatot hozta, hogy tekintettel a jelenlegi súlyos gazdasági helyzetre, a kérdéses törvényjavaslat tárgyalásának az illetékes helyen a napirendről való levételét fogja kérelmezni.

Szarvasmarhák telettetése. Németh János solti földbirtokos (Solt, Kossuth-utca 611. szám) elvállalna telettetésre, mintegy 30 darab felnőtt szarvasmarhát, vagy esetleg e helyett mintegy 40 drb. növendék jószágot, megegyezés szerint, akár pénzért, akár részes tartásra, amely jószágok esetleg a jövő évre legelőre is ott maradhatnak. Akiknek esetleg telettetésre kiadni való jószágaik vannak, forduljanak ez ügyben akár levélel, akár személyesen nevezett földbirtokoshoz. Hasonlóképpen elvállalna téli tartásra mintegy 200 darab juhot Unger Lajos földbirtokos Dánszentmiklóson.

Hízaló gazdák figyelmébe. A földművelésügyi minisztérium által hízalási célra a gazdák rendelkezésére felajánlott kölcsönnel kapcsolatosan a gazdaközönség figyelmébe

ajánljuk, hogy a kölcsön második részlete a gazdaközönség részéről f. évi december hó 15-éig igényelhető. Azok a gazdák tehát, akik az államkölcsönt hízalási céljából igénybe óhajtják venni, ebbeli igényüket a Duna-Tiszaközi Körszeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezetnél, (Kecskemét, Rákóczi-út 32. sz.), a jelzett határidőig jelentésként be.

Részleges marhabeviteli tilalom Ausztriába. Az osztrák földművelésügyi minisztérium elrendelte, hogy száj- és körömfájás miatt szarvasmarha, juh, kecske és sertés Magyarországból Ausztriába csak a st. marxi és bécsújhelyi zárt vásárterekre, valamint e vásárterek vágóhidjára vihető be. Az Ausztrián túl fekvő országokba az átmeneti forgalom a tilalom tartama alatt külön engedélyhez van kötve.

Időjárás.

Időjárás.

1929. október hó.

Alig van az országnak még olyan tája, ahol a nyárutónak és az ősznek kevésebbjű időjárása olyan nagy horderejű volna, mint a Duna-Tiszaközi Kamarának sok könnyű talaján, meg szikes földjein. Az idén pedig augusztus 25-étől október 26-áig olyan kevés eső járt ezen a tájon, hogy könnyű megérteni a mezőgazdáknak azt az aggodalmát, amivel az őszi vetések sorsát kísérték. Ezt a két teljes hónapra kiterjedő sovány időt mindössze szeptember 20. és 21-én, meg október 9. és 20-án szakították meg kissé komolyabb esők, amelyeknek vízzolgáltatása azonban távolról sem volt képes fedezni a mindig szomjas, könnyű talajoknak vízigényét. Így ez a két havi időszak a mezőgazdaság szempontjából elég kedvezőtlenül minősül. Javulás csak október 26-án állt be, minek kapcsán egyelőre elegendő nedvességet kapott a talaj.

Annál kedvezőbbnek mondható azonban ez a két hónap a szőlőtermelők szempontjából. Eltekintve augusztusnak és szeptembernek jó bormínőséget szolgáló melegétől, a kevés eső takarékosága mellett is telítette a szemeket, a szüretre pedig éppen az időjárás száraz hajlama pompás viszonyokat jelentett.

Az október is abnormis nagy meleggel indult, de csak 8 napig tartott az időszerűtlen hőség, mely az Alföldön mindenfelé 25—28 fokot ért el. Október 9-én azonban vége szakadt az ezidei meleg évfolyamnak, az ezen a napon beállt országos eső, amely Pest és Bács megyében is tekintélyes mennyiségű vizet szolgáltatott, hirtelen 12—14 fokkal lejjebb szállította az eddigi túlnagy meleget. S habár október 20-án az időjárás újra a szárazság felé hajlott, a hőmérséklet csak a huszas napok elején lendült fel újra 20 fok köré, hogy a következő napokon azután végérvényesen a normális keretekbe térjen. A hónap végéig napjain már csak 10—14 fok a hőmérséklet állása az egész Alföldön, a déli órákban.

Említsük meg, hogy 9-én jött meg az első októberi eső, mely egyúttal a Kamara egyéb vidékeire is kiterjedt. 11-én, 12-én már csak a tiszántúli megyék kaptak kevés kóssóltot az esőből, mire 7 napos teljes csend következett. Október 20-án újra országosan esett, a Kamara területe is részesedett benne, ám csak igen szerényen. Hasonlóképpen a következő öt napon is csak imitt-amott hullott pár csepp a Kamara földjére. Nagy bőséggel esett azonban 26- és 27-én, valamint két napos szünet után komoly esőket hozott 30. és 31-ike is. E négy nap egymagában Bács megyében 56, Csanádban 38, Csongrádban 37 és Pest megyében 48 millimétert eredményezett. Ha novemberben tartós szél nem lesz, ez az eső jóideig teljesen fedezi az őszi vetések vízigényeit.

Az októberi csapadék eloszlását és mennyiségét részletesebben itt közöljük:

Tiszántúli kamara:

	Csapadék	Eltérés a normális mennyiségtől
Békés — — — — —	55 mm.	+ 250/0
Bihar — — — — —	48 "	+ 2 "
Hajdú — — — — —	54 "	+ 17 "
Szolnok — — — — —	54 "	+ 26 "
Szabolcs, Ung — — — — —	52 "	+ 4 "
Szatmár, Ugocsa, Bereg — — — — —	44 "	— 15 "
Átlag:	52 "	+ 13 "

Duna—Tiszaközi kamara:

Bács — — — — —	68 mm.	+ 330/0
Csanád, Arad, Torontál — — — — —	49 "	+ 9 "
Csongrád — — — — —	42 "	— 7 "
Pest — — — — —	65 "	+ 38 "
Átlag:	60 "	+ 28 "

Országos átlag: 69 " + 35 "
 + = többlet, — = hiány.

Dr. Sávoly Ferenc

Magpiaci jelentés.

Budapest, 1929. november 7.

Lucernamag. Nehány tétel a múlt hetinél magasabb áron külföldön elhelyezésre került. Ennek következtében az áremelkedés belföldön is folytatódott és a piacra került tételek könnyen találtak vevőre. **Lóheremag.** A forgalom a múlt héten is élénk volt, ára nem változott. A termelők részéről kínált mennyiséget a piac gyorsan felvette. **Baltacim.** Ára jó kereslet mellett némileg emelkedett, a kínálat azonban e héten gyenge volt, ára nem változott. **Muharmagból** nagyobb mennyiségeket ajánlanak, az irányzat lanya és érdeklődés alig mutatkozott.

A Magyar Magkereskedők Országos Egyesületének hivatalos jegyzései nyersárúért 100 kilónként, budapesti paritásban:

Lóheremag 80—90, lucernamag 130—170, fehérhere 120—140, nyúlzapuka 40—50, baltacim 35—40, Viktória-borsó 20—30, Express-borsó 24—28, tavaszi búkköny 19—22, szöszösbúkköny 42—48, lenmag 53—56, kendermag 33—35, napraforgó fehér 24—28, napraforgó vegyes 19—20.50, mák 120—125, vörös köles 11—12.50, fehér köles 18—25, vegyes köles 10.50—11, muharmag 19—22, fehér csillagfürt 12—14, mustármag fehér 38—42, repce 52—54 pengő.

Kiadja: A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara

Felelős kiadó: Dr. Gesztelyi Nagy László

Személyszállító vonatok érkezése és indulása

Érvényes 1929 október 5-től

A vonat neve	Indul kiindulási állomástól		H o n n a n	Érkezik Kecske-kemétre		A vonat neve	Indul Kecske-kemétről		H o v á	Érkezik rendeltetési állomásra	
	óra	perc		óra	perc		óra	perc		óra	perc
személy	23	00	Budapest nyugati p. u.	1	30	személy	1	40	Szeged	3	51
"	23	55	Szeged	2	59	vegyes	3	04	Tiszaug	4	31
vegyes	6	10	Kerekegyháza	7	14	személy	3	20	Bpest ny. p. u. Lajosmizsén át	7	54
"	5	21	Fülöpszállás	7	25	"	3	29	Budapest nyugati	6	35
személy	6	40	Kiskunfélegyháza	7	30	vegyes	3	30	Fülöpszállás	6	08
vegyes	5	47	Tiszaug	7	35	személy	4	45	Lajosmizse	6	00
személy	6	25	Lajosmizse	7	40	gyors	7	52	Budapest nyugati	9	40
gyors	6	28	Szeged	7	50	személy	8	11	Kiskunfélegyháza**)	8	56
személy	4	37	Budapest nyugati p. u.**)	7	51	gyors	9	10	Szeged*)	10	32
gyors	7	22	Budapest nyugati p. u.*)	9	07	személy	9	25	Bpest ny. p. u. Lajosmizsén át	14	03
személy	6	17	Bpest ny. p. u. Lajosmizsén át	10	45	vegyes	9	30	Tiszaug	10	55
"	8	10	Budapest nyugati p. u.	11	11	"	10	00	Fülöpszállás	12	22
vegyes	10	57	Tiszaug	12	38	személy	11	16	Szeged	13	48
személy	12	15	Kiskunfélegyháza**)	13	03	vegyes	11	25	Kerekegyháza	12	30
vegyes	15	00	Kerekegyháza	16	05	"	13	10	Tiszaug	14	53
gyors	14	20	Budapest nyugati p. u.	16	07	személy	13	15	Bpest ny. p. u. Lajosmizsén át	17	54
"	15	33	Szeged	16	56	vegyes	13	24	Fülöpszállás	15	13
vegyes	14	32	Fülöpszállás	17	04	személy	13	28	Budapest nyugati**)	17	33
személy	14	16	Szeged	17	29	"	13	30	Kiskunfélegyháza	14	21
"	15	02	Bpest ny. p. u. Lajosmizsén át	19	25	gyors	16	10	Szeged	17	32
vegyes	17	29	Tiszaug	19	30	gyors	16	58	Budapest nyugati	18	45
gyors	18	15	Budapest nyugati p. u.	20	02	személy	17	39	Budapest nyugati	20	50
"	19	26	Szeged*)	20	49	vegyes	18	10	Kerekegyháza	19	10
vegyes	19	00	Fülöpszállás	21	13	gyors	20	04	Szeged	21	27
személy	17	23	Bpest ny. p. u. Lajosmizsén át	21	23	"	20	51	Budapest nyugati,*)	22	38

*) Közvetlen vonat Temesvár és Pancsovára, illetve Pancsova és Temesvárról.

**) Kiskunfélegyházán csatlakozással Szegedre, illetve Szegedről.

Nagy gazdaságok
és nehéz talajok
számára készült
a 38—40 lóerős

Gém
traktor

Valóban egyetemes traktor a

RAUPENSTOCK,

mert futóhomokon és hegyes
vidéken egyaránt szánt,
mert terepen és köves úton
egyaránt vontat

Gazdaságberendező és Motoreke R.-T.

Budapest, VI., Országbíró-utca 33.

Telefon: L 909—53. és 54.

Sürgőnycím: Diplings.

**Csávázzon
HIGOSAN**

nedves és

PORSOL

porcsávázóval,

mert holdanként 10 kg.
vetőmagot takaríthat meg.

Takarmanyozzon

PEKK

vitamindús készítménnyel.

Beszerezhető a

Chinoinnál Újpesten.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, IX., Üllői-út 1

Magyarország legnagyobb
kartelen kívül álló
biztosító szövetkezete

Elfogad: tűz-, jég-, élet-, baleset-, szavatossági-,
gépjármű-, betörésses-lopás
elleni és állatbiztosítást.

Előnyös díjszabás! Kedvező fizetési feltételek.

A Duna—Tisza közí Mezőgazdasági Kamara
szerződéses Biztosító Intézete.

Kamaránk területén alábbi képviselőségek működnek:

Kecskemét, Rákóczi-út 17-19.

Budapest, IX., Üllői-út 1.

Szeged, Tisza Lajos-körút 38.

Mezőgazdasági általánypolisítás.

Kisgazdáknak kedvezmények.

Képvisel az ország minden városában és községében.

A Duna—Tisza közí Mezőgazdasági
Kamara biztosítási osztálya szívesen
szolgál felvilágosítással!

Kérjen ajánlatot!

Használja ki az alkalmat, vásároljon

a Földművelésügyi Miniszter 88,500—1929. II. 1. számú rendeletével engedélyezett traktorakció keretében

15 százalék állami hozzájárulással

CASE TRAKTORT

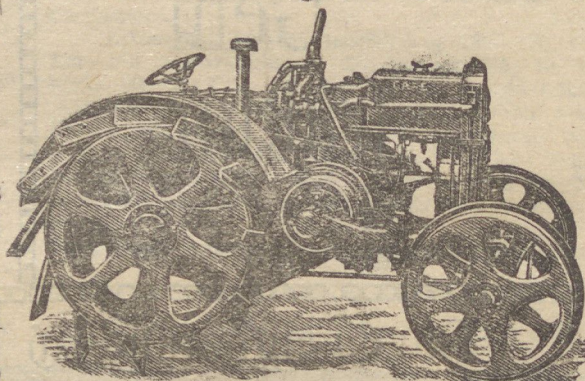
**ERŐS, TARTÓS,
ÜZEMBIZTOS**

Három kivitelben: 14/26, 18/32 és 26/40 l ó e r ő teljesítőképességgel

Forgalomba hozza:

**ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI
GÉPGYÁR R.-T. BUDAPEST,**

VI., Váci-út 19. Városi eladási telep: Budapest, VI., Vilmos császár-út 19.

Biztos hatású

egérirtó szer

termék

és jutányos áron hoz forgalomba a Duna—Tisza közti Mezőgazdasági Kamara

Bakteriológiai és Diagnostikai Intézete

a házi és mezei egerek (pockok) irtására. Ismertetéssel vagy felvilágosítással mindenkor készséggel szolgál:

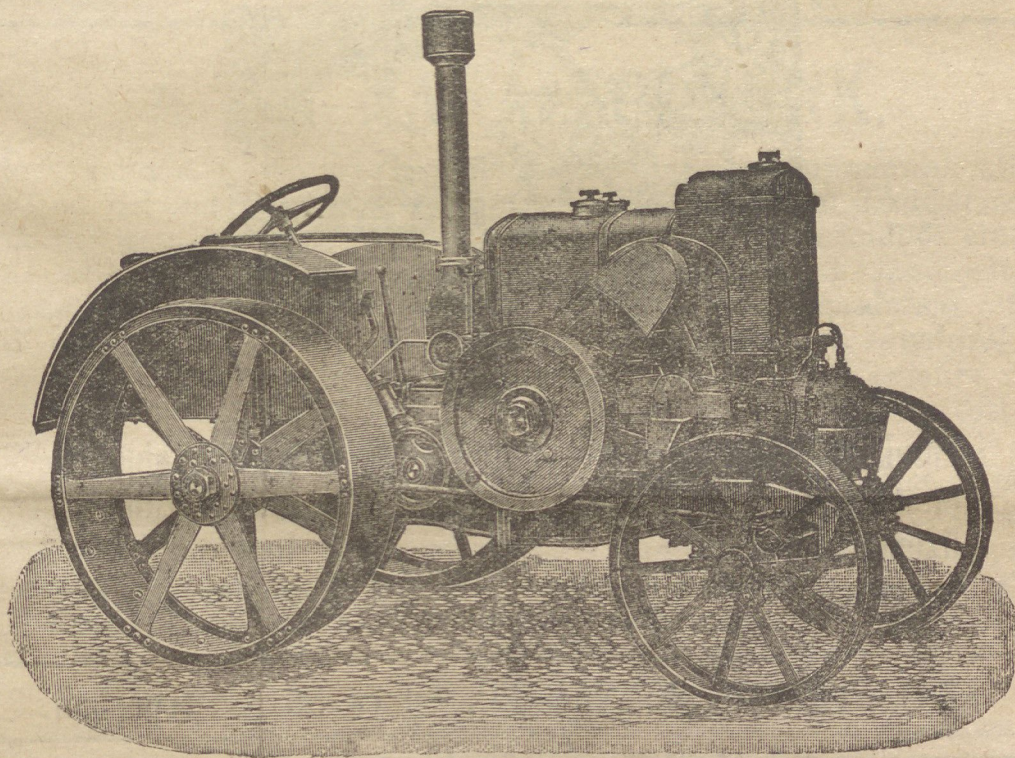
Bakteriológiai Intézet

Telefon: 148

Kecskemét, Hoffmann János-utca 1. sz.

H·S·C·S

NYERSOLAJTRAKTOR

A LEGOLCSÓBB ÜZEM, A LEGNAGYOBB TELJESÍTMÉNY, A LEGKISEBB ALKATRÉSZFOGYASZTÁS, A LEGHOSSZABB ÉLETTARTAM!

Aki ezeket a tulajdonságokat keresi a traktorban, az előbb-utóbb a H-S-C-S nyersolajtraktor előtt fogja találni magát, mint az egyedüli választás előtt

Hofherr-Schranz-Clayton-Shuttleworth

MAGYAR GÉPGYÁRI MŰVEK R.-T

BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 57.

Miért a CORMICK a traktorok királya?

M E R T:

munkateljesítménye
élettartama
üzeme
kezelése

a legnagyobb,
a leghosszabb,
a legolcsóbb,
a legegyszerűbb

SZÁLLÍTHATÓ AZONNAL 20, 30 és 36 HP típusban

1400 darab „McCormick” traktor van hazánkban üzemben!

245 darab „McCormick” traktor már 5 esztendeje dolgozik
a legteljesebb megelégedésre!

Dénes B. Részv.-Társ.

Budapest, V., Váci-út 98. sz.

Levél cím: Budapest 56. Fiókbérlő.

Sürgöny cím: „Débert Budapest.”

Telefon: L.* 923—20.

Alapítva: 1883.